

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Ew/2. Nr. 9571 /II

Poczta polowa 53 9/III=21 1920 r.
XXXX

6744 J3
Ściśle tajne

trzymać pod zamknięciem!

DO
ADJUTANTURY GENERALNEJ

w/m.

=====

6744 J3
RSP

W załączeniu przesyła się do wiadomości referat o
niemieckiej organizacji cywilno=wojskowej t.zw. „Orgesch”.

10 załączników.

Za zgodność:

[Handwritten signature in purple ink]

W.z.Szefa Oddz.II.N.D.

PRZEZDZIECKI m.p.

Major Szt.Gen.

NACZELNE DOWÓDZTWO WIAK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. 6744-7 dnia 9/III 1920 r.
Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

- O R G E S C H W N I E M C Z E C H -

Powód utworzenia. Traktat Wersalski obalił w myśl art.160,
Orgeschu. ustanawiającego redukcję armji niemieckiej do 100.000
ludzi, dawną potęgę militarną Niemiec; to też większa
część społeczeństwa niemieckiego dotknięta tym postanowieniem w swoich najświętszych uczuciach patriotycznych i zagrożona pozatym coraz to silniej wzmagającym się ruchem komunistycznym w Niemczech, dała wyraz swojemu dążeniu przez stworzenie jednej wielkiej organizacji cywilno-wojskowej, t.zw. "Einwohnerwehr", mającej swą główną siedzibę w Berlinie.

"Einwohnerwehr", ciesząca się silnym poparciem rządu i całego narodu niemieckiego, rozrosła się w przeciągu krótkiego czasu do tak potężnych rozmiarów że zwróciła uwagę państw koalicyjnych, które czując się zagrożonmi ciągłym zbrojeniem się cywilnej ludności niemieckiej, uchwaliły 9 lipca 1920 r. na konferencji w Spa rozwiązanie i rozbrowienie "Einwohnerwehry" i t.p. związków cywilno-wojskowych.

W rzeczywistości uchwały konferencji w Spa nie weszły nigdy w życie, gdyż rozporządzenie niemieckiego Min. Spraw Wewnętrznych w sprawie rozwiązania i rozbrowienia Einwohnerwehry nakazywało wprowadzić akcję rozwiązania, zawierało jednak z drugiej strony również zapowiedź, że bliższe szczegóły o tej akcji będą podane w najbliższym czasie; oczywiście drugie to rozporządzenie dotychczasowo nie zostało jeszcze ogłoszone i tym sposobem akcja rozwiązania utrudniona. Niejasne stanowisko rządu niemieckiego pociągnęło za sobą w całych Niemczech ogólny chaos w sprawie Einwohnerwehry i doprowadziło do tego, że większa część Einwohnerwehrow, czekających rzekomo na wymienione drugie rozporządzenie rządu niemieckiego, nie została rozwiązana i istnieje, jak np. w Bawarji do dziś dnia.

Uchwały konferencji w Spa dały początek do stworzenia w Niemczech nowej organizacji cywilno-wojskowej

tak.zw. "O r g e s c h".-

Stworzenie
Orgeschu.

Tym razem koncepcja wyszła z Bawarii; rządowy nadradca ledny z Ratisbony kpt. rezerwy nazwiskiem Escherich przedsięwziął reorganizację dawnej Einwohnerwehry na nowych zasadach politycznych wojskowych/patrz zał. No.1./ i stworzył t.zw. Orgesch /skrót nazwy Organisation Escherich/.

Zadaniem tej organizacji, jak głoszą hasła Eschericha, jest z wykluczeniem wszelkiej polityki partyjnej, skupienie wszystkich narodowo czujących Niemców, którzy pozbawieni w swojej Einwohnerwehr poczucia bezwzględnego bezpieczeństwa i siły pragną spokoju i gotowi są pracować dla następujących zadań: zabezpieczenie państwa i konstytucji, walka przeciwko wszelkim tendencjom separatystycznym, wkręcenie myśli narodowej u wszystkich Niemców w kraju i zagranicą, zwalczanie bolszewizmu i.t.d. /patrz zał. No.1 § 3./

Zatwierdzenie
Orgeschu przez
rząd.-

Organizacja ta została 9. VIII. 20 r. zatwierdzona przez bawarski urząd administracyjny /Bayerische Verwaltungsbehörde/ i weszła w porozumienie z rządem w Berlinie, gdzie w pertraktacjach z jego przedstawicielami uzyskała następujące przyrzeczenia:

- I. Orgesch jest organizacją legalną.
1. Wydatki pieniężne ponosi państwo.
- II. Wrazie potrzeby Orgesch zostanie powołany przez Eschericha w porozumieniu z rządem.

Przy powoływaniu Orgeschu rząd ogłasza jednocześnie stan wyjątkowy. Orgesch w pełni podlega wojskowym dowódcom, stoi na gruncie ustaw państwowych. Wrazie rozruchów miejscowych Orgesch powołuje się przez a/ dowództwo Eschericha, b/ przez dowódcę prowincjonalnego.

III. Środki, które są potrzebne do powoływania Orgeschu przez państwa, dostarczają urzędy finansowe poszczególnych państw. W czasie spokoju środki płyną z budżetów państw prywatnych.

IV. Zadanie Orgeschu polega na złuzowaniu
wrazie potrzeby wojsk obrony państwowej, wzgl. stra-
ży bezpieczeństwa.

Sposób tworzenia
Orgeschu.

Organizowanie Orgeschu odbywało się w ten
sposób, że pojedyncze oddziały dawnej Milwohnerwehry
zostały chwilowo rozwiązane i natychmiast na nowo
zorganizowane, z wykluczeniem licznych dawnych pułków
nieudających wszelkich gwarancji zapatrywań patryjo-
tycznych. Ten sposób nowo utworzone oddziały wystę-
powały już pod nazwą Orgesch.

Idea wszechnie-
miecka Orgeschu.

Tendencje polityczne Orgeschu nie ograni-
czyły się do organizowania oddziałów i rozpowszech-
nianiu swoich haseł w samej Bawarii, ale kierując
się ideą przewodnią, stworzenia jednego potężnego
związku wszechniemieckiego, rozszerzyły się na całe
Niemcy, w szczególności w Prusach Wschodnich /patrz
zał.No.2./, jako t.zw. Selbstschutz, które nie jest
niczem innym, jak Orgeschem /patrz zał.No.3./, na Po-
morzu niemieckim /patrz zał.No.4/, na Śląsku niem.
/patrz zał.5/. następnie dalej na terytorjach znajdu-
jących się poza granicami politycznymi Niemiec, a
więc na Austrię niemiecką, jako związek "Orka" /dowo-
dzony przez zastępcę Eschericha p. Kahzähara i ppłk.
Bauerera./ i na Pomorze polskie.-

Organizatorzy Orgeschu Pomorskiego hr. v.
Kleist i v. Below utworzyli w tym celu liczne filje
na ziemi polskiej, rozciągające się od Działdowa aż
do Bydgoszczy. Przed ofensywą bolszewicką na Polkę
organizacje te przygotowały znaczne zapasy broni i
amunicji w Toruniu i Grudziądzu, celem ewent. uderze-
nia na tyły polskie wrazie ostatecznej klęski po-
laków. Spisek ten został przez władze polskie odkry-
ty, a najgłówniej działacze Orgeschu przyaresztowa-
ni.

Antagonizm Orge-
schu do komunio-
tów.-

Szybki wzrost Orgeschu w Niemczech wywo-
łał silne zaniepokojenie wśród kół komunistycznych
które, zagrożone hasłami Orgeschu, głoszącymi bez-

względna walce komunizmowi i zbrojnymi przygotowaniami Orgeschu do ostatecznej rozprawy ze zwolennikami bolszewizmu, przeprowadzają zacieklą kampanję przeciw dalszemu istnieniu tego związku. Poszczególne piśma komunistyczne przesadzają się wprost w podawaniu częściowo fantastycznych wiadomości o zbrojeniach i przygotowaniach Orgeschu do walki z proletariatem i grożą ze swej strony odpowiednimi represyjami zagrożonej klasy robotniczej.

Partje prawicowe, zdyskredytowane częściowo ogłoszeniami prasy lewicowej, chwyciły się podobnej taktyki, i dementując wywody komunistów, niemiedk ich, podają cały szereg dowodów o istnieniu wielkiej czerwonej armji, mającej rzekomo na celu zaprowadzenie ustroju komunistycznego w Niemczech.

Liczebność Orgeschu.-

Naród niemiecki pozbawiony w armji i dawnej Minwohnerwehry swego moralnego poczucia siły i bezpieczeństwa, chętnie więc garnie pod opiekuńcze skrzydła Orgeschu, to też coraz to więcej zwolenników znajduje organizacja Orgeschu w Niemczech, i rozrasta się nie w mniej potężne rozmiary, jak dawna Minwohnerwehra. Cyfrę 500.000 ludzi uważać można jako minimum ogólnej liczby członków Orgeschu, gdy weźmie się pod uwagę, że np. w całych Prusach Wschodnich znajduje się około 35.000 członków, na Pomorzu około 12.000 i.t.d.

Po wliczeniu zaś całego szeregu drobniejszych organizacji cywilno-wojskowych, ~~znajdujących~~ znajdujących się jednak zupełnie pod wpływem Orgeschu, jak np. "Pommerscher Landbund" z 20.000 członkami na Pomorzu, "Orta i Grenzwehr" z ca. 40.000 członkami w Prusach Wsch. otrzymamy jako ogólną liczbę całej organizacji Orgeschu w Niemczech około 1.000.000 ludzi.

Organizacja Orgeschu.-

Charakterystycznym jest, że organizacja Orgeschu nie przedstawia się jednolicie w całych Niemczech, lecz stosując się ogółem do miejscowych warunków

ków, przybiera niemal w każdej prowincji inne to formy i nazwy /jak np. w Pr. Wech. jako Selbstschutz/ Taktyka ta ma niewątpliwie na celu zamaskowanie istotnego charakteru tej organizacji i utrudnienie tym sposobem kontroli władz koalicyjnych.

Dotychczasowo stwierdzono dwa systemy organizacji Orgeschu w Niemczech, według których będzie można śmiało wzorować i inne:

Według pierwszego systemu organizacja Orgeschu opiera się na podziale całych Niemiec na poszczególne prowincje, która składają się z większej ilości t.zw. okręgów /Gau/ ; okręgi dzielą się w dalszym ciągu na obwody /Kreis/, obwody na powiaty /Bezirk a powiaty na poszczególne gminy /Kirchspiele/, w końcu gminy na poszczególne wsie /Ort /.

Na czele oddziałów prowincjonalnych stoi jeden kierownik wojskowy i jeden cywilny, każdy okręg i obwód posiada prócz tego po jednym kierownik i jednym doradcy; powiat, gmina i wieś dowodzone są również przez swoich specjalnych dowódców /patrz zał. No.2 X.-

Obwód w tym wypadku odpowiada pułkowi, powiat bataljonowi, gmina kompanii, a wieś plutonowi. /patrz zał.No.9a/.

Według drugiego systemu organizacja przewiduje podział na t.zw. grupy, /patrz zał. No.4/ z których każda odpowiada jednemu bataljonowi piechoty i jednemu szwadronowi jazdy. Przewidziane jest również wystawienie kompanii karabinów maszynowych, kompanii miotaczy min i koluan taborowych, /patrz. zał. No.4a/.

Oprócz podziału na poszczególne prowincje zaprowadzono podział Orgeschu w Niemczech na t.zw. bloki, jak np. na blok wachodni, składający się z Pomorza Wschodniego i Grenzmarku /pogranicze niemiecko-polskie w okolicy Piły/, na blok środkowy

obejmujący Pomorze Zachodnie i Brandenburgję, blok zachodni, złożony z Westfalji i.t.d.

Główne kierownictwo Orgeschu znajduje się w Monachjum i spoczywa w rękach t.zw. "Reichshauptmanna" / w tym wypadku Eschericha / i jego dwóch zastępców /patrz zał. No.1 punkt III./; w razie potrzeby zwołuje Reichshauptmann t.zw. komisję główną /patrz zał.No.1 punkt.IV./która funkcjonuje jako ciało doradcze głównego kierownika. Co najmniej raz na rok odbywają się walne zgromadzenia przedstawicieli wszystkich członków /patrz zał.No.1 punkt V./.-

Finanse Orgeschu.

Pod względem finansowym Orgesch rozporządzać musi dużemi sumami pieniężnymi, jak wynika z faktu, że np. Orgesch Meklenburgji otrzymał tytułem pierwszej wpłaty w lipcu r.b. 1.000.000 mk. od generalnego skarbnika związku, gen. Wattera. Wielkość tej sumy narzuca podejrzenie, że pochodzi ona z funduszów rządowych, co by w zupełności potwierdzało cichą współpracę organów rządowych z Orgeschem; nie wykluczona jest jednak możliwość, że pieniądze te wpłynęły ze składek prywatnych, jak np. na Pomorzu, gdzie Orgesch subdyjowany jest przez wielkich właścicieli/ziemskich, przyczem każdy powiat zobowiązuje się do wpłacenia pewnej sumy pieniężnej na cele Orgeschu, jak np: pow.Saatzig 50.000 mk., pow. Püritz 70.000 mk., pow.Greifenhagen 40.000 mk. pow. Arnswalde 90.000 mk.i.t.

Oczywiście w prowincjach, w których przeważają prądy socjalistyczne, jak np. w Saksonji, fundusze Orgeschu ograniczyć się muszą tylko na składek prywatne, gdyż budżet państwowy ściśle jest kontrolowany przez czynniki rządowe, a więc w tym wypadku przez samych socjalistów, zaciętych wrogów Orgeschu.

Uzbrojenie Orgeschu .

Ze Orgesch rozporządza olbrzymimi zapasami broni potwierdza raport komisarza, kierującego rozbrojeniem, który donosi, że swoją broń w ilościach 834494 karabinów i 6789 karabinów maszynowych dotychczasowo nie oddał. Jest to tylko częścią tych ilości broni, która w rzeczy wistości znajduje się w posiadaniu tejże organizacji, gdyż oprócz licznych tajnych składów broni, porozmieszczanych prawie we wszystkich większych miastach Niemiec, każdy niemal członek Orgeschu posiada swoją własną broń, którą przechowuje w domu. Znamiennym pod tym względem jest list /patrz zał. No. 6./ kierownika Orgeschu w Wehlau /Pr. Wach./ v. Weissa do Oberprezydenta Siehra, w którym wskazuje na ujemne strony obowiązującego oddawania broni przez członków organizacji, gdyż, jak twierdzi, osoby które posiadają broń wojskową, nie powinny ^{jej} oddawać ale natychmiast przytąpić do organizacji Orgeschu.

Broń otrzymuje Orgesch z dwóch źródeł; jak wynika z dalszej części wyżej wymienionego listu, to broń dostarczana jest z wiedzą Oberprezydenta poszczególным Kreiseratom, którzy ją w dalszym ciągu rozdzielają wśród członków organizacji. Z drugiej zaś strony Orgesch otrzymuje broń, amunicję i ekwipunek od władz wojskowych, przeważnie od t. zw. Wehrkreiskommandos, którym jak wynika z pisma dowódcy II. Wehrkreizu, ge Webera, /patrz zał. 4a/, nie tylko, że nie szczędzą Orgeschowi w wydawaniu rozmaitego sprzętu wojennego, ale same nawet proponują uzupełnienie ewent. braków.

Jak widać z powyższego, to akcja rozbrojenia natrafia w takich okolicznościach na niezmiernie trudności techniczne, śmiało można powiedzieć na martwy punkt.

Skład Orgeschu.

Skład Orgeschu wykazuje, że z wyjątkiem skrajnych partji lewicowych wszystkie niemal stronnictwa niemieckie i najróżniejsze związki, stowarzyszenia, kluby, jak np. "Der Deutsche Offizierbund", "Verein Nationalgesinter", "Frontsoldaten", "Deutsch National.

Handlungsgehilfen-Verband", "Schutz und Trutzbund", "Deutsch Nationale Volkspartei", "Deutsche Volkspartei", "Bund der Landwirte", "Vereinigung der Industriellen", "Christlich Nationale Gewerkschaften", "Der Altdeutsche Verband", pozatym różne Bürgervereine, Militär- i Regiments-Vereine posiadają swoich przedstawicieli w Orgeschu; charakterystyczne jest zatem, że pod pokrywką niewinnie brzmiących nazw powyższe stowarzyszenia zajmują się sprawami wojskowymi.

Nie ulega jednak jaknajmniej wątpliwości, że w Orgeschu przeważają prądy prawicowe i, że stery organizacji znajdują się w rękach partji wazecznemieckiej, która prawie wszystkie miejsca dowódców obsadza przez swoich zaufanych, a więc b. oficerów, nauczycieli, adwokatów, urzędników i właścicieli ziemskich /patrz zał. No.2 i 2a/.

Członków Orgeschu podzielić można na dwie kategorie:

a/. na członków stałych, pobierających w tym celu swój dzienny żołd; są oni po większej części zgrupowani w wielkim stowarzyszeniu b. wojskowych z wojsk Bałtyckich, Żelaznej Dywizji i różnych Freikorpsów t. zw. "Pommerischer Landbund" /patrz zał. No.7./.

b/. na członków zwyczajnych, którzy w razie mobilizacji dobrowolnie zaciągają się do szeregów Orgeschu.

O żywotności i energicznej propagandzie Orgeschu świadczy również fakt, że całe stowarzyszenia, mające podobny charakter polityczno-wojskowy przechodziły w jej skład, jak miało to miejsce na Pomorzu niemieckim gdzie organizacja "Westbund Germanischer Stosstrupp" /patrz. zał. No.8./ złąła się w całości z organizacją Reichericha.

Zabiegi Orgeschu doprowadziły również do podporządkowania pod swoje wpływy wielkiej organizacji "Orts i Grenzwehr" w Prusach Wsch. /patrz. zał.No.9/

Orgesch jako czyn-
nik bojowy.-

Nie ulega zatem jaknajmniejszej wątpli-
wości, że Orgesch jest organizacją wybitnie wojsko-
wą, ukrywającą swoje prawdziwe przeznaczenie, a więc
zbrojną walkę z komunizmem lub też z wrogiem zew-
nętrznym jak Polską lub Francją, pod płaszczykiem
niewinnie brzmiących haseł i nazw.

Organizacja ta posiada, jak wyjązują do-
kumenty niemieckie /patrz zał. 4 i 4a/, ordre de
bataille, wzorowane na organizacji regularnej armji
i przewiduje na wypadek wojny mobilizację swoich
oddziałów, które mają służyć jako uzupełnienie re-
gularnego wojska niemieckiego.

Ordre de bataille Orgeschu /patrz zał. 4/
grupuje swoich członków w całe pułki piechoty lub
kawalerji, baony, szwadrony, kompanje i rezerwy, dalej
wz kompanje karabinów maszynowych, mi taczycy min i
tobory; przewidziane jest również wystawienie od-
działów artylerji, coby wskazywało na ukrywanie ar-
mat przez Orgesch.

Dowództwo tych wszystkich oddziałów spo-
czywa w rękach zwolnionych ze służby zawodowych
oficerów niemieckich, po większej części subalter-
nów, ale również i oficerów sztabowych.

Plan mobilizacyjny Orgeschu /patrz zał.
No. 4a/, który określa szczegóły tworzenia poszcze-
gólnych jednostek, zawiera również ważną wzmiankę
o uzupełnieniu broni, amunicji i ekwipunku, przyczym
wszystkie te wymienione środki techniczne dostar-
cza, jak wynika z dokumentu, odnośny Wehrkreskom-
mando.

Rozporządzenie o roz-
wiązaniu Orgeschu.-

Pod wpływem niezaprzeczonej prawdziwych
wiadomości o ciągłym uzbrajaniu ludności cywilnej
przez Orgesch, jako też nalegań przedstawicieli
państw koalicyjnych, widziało się Niemieckie Min.
Spraw Wewnętrznych zmuszonem wydać okólnik 15.
sierpnia 1920 r. w którym zawiadamia się Oberprezy-
dentów, Regierungsprezydentów i Prezydentów policji

o rozwiązaniu Orgeschu.

W rzeczywistości jednak zarządzenie to miało wyraźnie charakter biernego oporu, gdyż zwracano w niem wszędzie uwagę na to, że niewykorzystanie powyższego rozporządzenia pociągnie za sobą okupację francuską. W ten sposób rząd niemiecki dał do poznania, że nie ponosi w tej sprawie żadnej odpowiedzialności przed opinią narodu niemieckiego.

Poza formalnym ogłoszeniem jednak władz lokalnych, zabraniającym dalszego istnienia Orgeschu działalność wykonawcza urzędów miejscowych ograniczyła się w tej sprawie do zera; nie ulega zaś żadnej wątpliwości, że Orgesch istnieje i rozwija się nadal, i cieszy się pozatym cichym poparciem władz niemieckich, jak np. wynikałoby z otwartego listu, skierowanego przez kierownictwo Orgeschu w Prusach Wsch. do Oberprezydenta, w którym zażądano, ażeby podał wskazówki co do wspólnej działalności Orgeschu z organami rządowymi.

Resume .

Reasumując zatem powyższe wywody dochodzimy do konkluzji, że :

1. Orgesch nie jest niczym innym, jak dawniejszą Einwohnerwehra,
2. hasła Orgeschu stanowią groźne niebezpieczeństwo dla spokoju wewnętrznego Niemiec i państw sąsiadujących,
3. tendencje polityczne Orgeschu zamierzają do stworzenia jednego wielkiego bloku, złożonego z Niemiec i Austrii niemieckiej,
4. propaganda Orgeschu dąży do podburzania Niemców mieszkających poza granicami państwa Niemieckiego,
5. Orgesch uzbraja wbrew uchwałom Trakt. Wersalskiego ludność cywilną w broń i agituje zażądaniem oporu wobec akcji rozbrajania,
6. Orgesch pracuje ręka w rękę z organami rządowymi, od rządu otrzymuje fundusze pieniężne i za pośrednictwem wojska lub urzędów broń i amunicję

7. Orgesch przewiduje mobilizację swoich oddziałów, zorganizowanych zupełnie na wzór regularnego wojska i dowodzonych przez oficerów niemieckich; oddziały te posiadają wszelkie środki techniczne, jak karabiny maszynowe, miotacze min i armaty.

8. Orgesch utrzymuje na swoim żołdzie b. oficerów i żołnierzy z formacji bałtyckich, Freie korpsów i Żelaznej Dywizji.

9. Orgesch używa przez działalność Orts i Grenzwehry wszelkich środków, celem zwalczania i prześladowania polskości w Prusach Wschodnich.

10. Orgesch prowadzi przy pomocy Orts i Grenzwehry akcje szpiegowską na terytorjach polskich.

Jak wynika z powyższego, to dalsze istnienie Orgeschu w Niemczech stanowi nieustanne niebezpieczeństwo dla ogólnie europejskiego spokoju i wymaga w tej sprawie jaknajenergiczniejszych kroków ze strony państw koalicyjnych.

Według postanowień konferencji w Paryżu 24 stycznia 1921 r. koalicja powtórnie zarządziła rozwiązanie niem. organizacji cywilno-wojskowych jednak wobec zwykłej taktyki niemieckiej uchylania się od nałożonych zobowiązań, wynik tej akcji będzie zatem więcej jak problematyczny.

Jedyną możliwością ścisłego przeprowadzenia rozbrojenia i rozwiązania tych organizacji byłoby otoczenie ścisłą kontrolą poszczególnych Kreiseratów, którzy są główną ośią tego wielkiego systemu tajnych organizacji wojskowych w Niemczech.

Za zgodności odpisem:

J. W. Rostkiewicz

REGULAMIN ORGANIZACJI ESCHERICH .

I. Nazwa, siedziba i cel związku .

§ 1.

Stowarzyszenie nosi nazwę " Organisation Escherich eingetra -
gener Verein" .

§ 2.

Siedziba stowarzyszenia jest w Monachjum.

§ 3.

Cel stowarzyszenia jest:

Przy wykluczeniu wszelkiej polityki partyjnej zła -
czenie wszystkich patryjotycznie usposobionych Niemców, których
celem jest utrzymanie porządku i którzy gotowi są, podporząd-
kować się swoim kierownikom i zadośćuczynić następującym
4 punktom programu:

1. zabezpieczenie ustroju państwowego
2. ochrona osób, pracy i mienia,
3. podtrzymanie Niemieckiego Państwa i usunięcie ja-
kichkolwiek dążeń separatystycznych,
4. utrzymywanie spokoju i porządku i obrona przed
każdym puczem prawicowym lub lewicowym.

Stowarzyszenie nie zajmuje się wojskowymi sprawami.
Jest ono prywatnym urządzeniem, które w drodze ustawodawczej
dąży do ugody klas narodowych i popiera myśl odrodzenia Nie-
miec.

II. Nabycie i utrata prawa przystąpienia do związku.

§ 4.

I. Prawo członkowskie może nabyć:

1. każdy mający na celu porządek Niemiec lub nie-
mieckiego pochodzenia cudzoziemiec, bez różnicy p rtji poli-
tycznej, stanu i wyznania.
2. Niemieckie pochodzenia ^{i niemieckiego} stowarzyszenia, towarzy-
stwa lub cechy, które mają udowodnione na celu utrzymanie
porządku i spokoju.

11. Członkowie są ogółem zgłoszeni według krajów lub prowincji, które w dalszym ciągu tworzą t.j.w. grupy. Członkowie przeobrażają wszystkie swoje prawa na zwołanie zgromadzenia członków, na głosowanie i postanowienia ich kierowników prowincjonalnych lub krajowych /Provinzial - oder Landesleiter/ .

§ 5.

a/ Zameldowanie członków pojedynczych odbywa się u miejscowego kierownictwa, stowarzyszeń / patrz par. 4 . 1. punkt 2./ u głównego kierownictwa / patrz § 2./

b/ W sprawie przyjęcia rozstrzyga komisja przyjęć /Aufnahmeausschuss/, która dla osób pojedynczych stworzona jest przy miejscowym kierownictwie, dla stowarzyszeń przy głównym kierownictwie.

§ 6.

a/. Z chwili przystąpienia do stowarzyszenia zobowiązuje się nowy członek do przyjęcia wszystkich obowiązków stowarzyszenia.

b/. Wpłata: rocznia dla osoby i marke, zostaje przyjęta przez "Landes- i Provinzialleitung" i oddana do dyspozycji głównego kierownictwa.

§ 7.

Prawo członkowskie kończy się:

1/. przez zgon, utratę praw honorowych obywatelskich przez uwolnienie od opieki i przez oddanie pod opiekę ustawową z powodu choroby umysłowej lub pijaństwa.

2/. Z powodu rozwiązania całego stowarzyszenia, które jako członek przystąpiło do związku Lecherich / patrz § 4., 1. punkt 2./

3./ Przez dobrowolne przystąpienie, przy zachowaniu terminu miesięcznego wypowiedzenia. Uświadczanie należy skierować do urzędów, które przyjęły według § 5. zameldowanie.

4/. Przez wykluczenie:

przy ciężkim zaniedbaniu obowiązków lub t.j.w. przy przekonaniu pojedynczego członka zainicjowały się od czasu jego przystąpienia; to samo dotyczy całego stowarzyszenia / patrz § 4., 1. punkt 2./-

W sprawie wykluczenia rozstrzyga komisja przyjęć / patrz § 5b./-

III. K i e r o w n i c t w o .

§ 8.

Główne kierownictwo stoi na czele całej organizacji. Przewodniczącym głównego kierownictwa w myśl § 26. ONS jest t. zw. "Reichshauptmann", którego w danym razie zastępuje 1. lub 2. zastępca. Działalność tych trzech osób jest, jak wogóle wszystkich w organizacji znajdujących się kierowników, honorowa. Termin działalności wynosi 3 lata. Początek 1. lipca 1920 r.

IV.

IV. G ł ó w n a K o m i s j a .

§ 9.

Reichshauptmann, obaj zastępcy i kierownicy grup tworzą razem z Reichsschatzmeisterem t. zw. Komisję Główną / Hauptausschuss/, która zwołuje Reichshauptmann według potrzeby.

V. Z g r o m a d z e n i e c z ł o n k ó w .

§ 10.

Zgromadzenie członków składa się z członków Komisji Główniej / patrz § 9./, kierowników państwa i prowincji.

§ 11.

Zgromadzenie członków zwołuje przewodniczący co najmniej raz do roku. Powołanie odbywa się listownie lub telefonicznie.

Nadzwyczajne zgromadzenie członków zwołuje się, gdy przewodniczący uważa za stosowne lub gdy trzecia część członków /patrz § 10./ listownie przedstawi konieczność nadzwyczajnego zgromadzenia.

Wynik postanowień zgromadzenia członków uwidacznia się w pisemnym referacie, który podpisuje przewodniczący.

Koszta przedstawi listwa na zgromadzenia członków ponosi wysyłający urząd.

§ 12.

Regularne sprawy obrad zgromadzenia członków są:

1. Sprawozdanie o ubiegłym roku
2. wnioski i życzenia.

§ 13 .

Poetanowienia w sprawie zmiany regulaminu lub

lub uzupełnień wymaga obecność $2/3$ przedstawicieli zgromadzenia członków i większość głosów. W razie gdyby z wyżej wymienionych powodów nie mogła się odbyć zgromadzenie członków, przewodniczący zwołuje w przeciągu 4 tygodni drugie zgromadzenie. W tym wypadku rozstrzyga większość obecnych członków.

VI. Rozwiązanie związku i użycie funduszy
związkowych.

§ 14.

W sprawie rozwiązania związku i użycia funduszu związkowego rozstrzyga nadzwyczajne zgromadzenie członków, w obecności co najmniej $3/4$ wszystkich członków / patrz § 10/ i $2/3$ większością głosów. W razie niedojęcia do skutku konkretnych postanowień rozstrzyga ^{ostatecznie} drugie zgromadzenie członków bez względu na liczbę obecnych z większością $2/3$ obecnych członków.

Hagensburg 9 maja 1920 r.-

Wpisane w dn. 8 sierpnia 1920 r. do rejestru Związku
urzędu sądownego w Monachjum.

-----000000-----

Na zgodności odpisu:
Anna Roszki p.p.o.

Z a ł ą c z n i k No.2.

- SELBSTSCHUTZ-VERBAND OSTPREUSSEN -

Obwód	Kierownik	Doradca	Pomochnik	Liczba członków
	v. Balow	G A U I. v. Erkelens		
1. Niederung	Hegenborn, Gr. Ci- natischken bei Skalagirren	Gr. v. d. Becke Heinrichswalde Friedrichstr. 3	Neussann	
2. Tilsit	Hackel Gustavus Berneiten, Post Pauletten	Just, Lenko - lischken, Post Neu Argentinien		
Bendiglau- ken				60
Altweino- then	G. Bendig, właśc. majątku			120
Coadjuton	G. Sischoltz, ap- tekarz			88
Kalkapen	H. Letzau, fot. gr.			150
Langschar- gen	W. Poppel, wł. ma- jtku			75
Lompönnen	Sehrnau wł. młyna			67
Pistupönnen	W. Lessning			75
Plaschken	Geber, wł. mająt.			95
Pogegen	H. Kempel			108
Rucken	F. Habedank wł. maj.			115
Schilligalen	S. Wagner wł. mło- czarni			90
Sentailen	H. Schultz wł. cegiel.			100
Splitter	Bruder wł. młyna			120
Stollbeck	K. Schmidt, kupiec			148
Tilsit Jr.	H. Weisner wł. ma- jtku			156
Willkisch- ken	H. v. Dressler wł. majątku			80
3. Ragnit	Hack, Althof-Rag- nitz	Hacker, Althof- Ragnit	v. Sanden	
Ragnit	H. Engel			370
Baltupönnen	Paulat, fabrykant			70
Budvoten	H. Gellmer, wł. maj.			85
Gallbrasten				90

Goldap	Fr. Speck v. Sternburg			500
Dubeninken				50
Schittkehen man	Falfner wł. folwar.			60
7. <u>Stallupönen</u>	v. Lenski, Kattenau	Kurz, Jenikut- kampen	Sand	
Stallupönen	Schlockal, fabryk.			560
Altkatenau	Störner, dzierław.			45
Eytkuhnen	Fressdorf, właśc. drukarni			350
Grossweht- tischken				40
Kattenau	v. Lenski ? właśc. folwarku			50
Phillipönen	Bolz " "			60
Trakehnen	Minth " "			90
8. <u>Angerburg</u>	Meyhöfer, Angerburg	Adolphe, Reu- sen b. Fr. Sta- die	Hennis	
Angerburg	J. Tepperfabrykant			300
Benkheim	Dr- Träger lekarz			90
Budern	v. Bowersdorf wł. majatku			84
Harschon	L. Volkmann " majatku			65
Liesen	R. Klein			40
Posseser	R. Gramberg			50
Rosengarten	v. Lehndorf			70
Tiergarten	A. Weide			58
9. <u>Gumbinnen</u>	Meyhöfer, Sodehnen Post Gumbinnen	Christ, Gumbin- nenKselbeckstr. No. 10.	Hohmeyer	
Gumbinnen	Kuntze mjr. a. D.			750
Brakupönen	Mantz wł. folw.			80
Kulligkehen men				60
Brasslanken				65
Schirgupö- nen	v. Schönfeld wł. folwarku			40
10. <u>Darkehmen</u>	Voigt, Auerfluss b. Darkehmen	Münninghoff, Tartaren b. Tarpuschken		

Darkehmen	v. Wedel Mjr. a. D.		240
Angerapp	Wiemer, dzierz.		35
Trempen			55
11. Marggrabowa		Tietzmann, Marg- grabowa, Hotel Kgl. Hof	Schrewe
Marggrabowa	v. Lenski ? wł. majatku		320
Borawken			50
Garbassen			30
Gießen	Wolff wł. majat.		60
Krupinnen			80
Mirunskén	Kuhn " "		90
Sayden			70
G A U III.			
	v. Weiss	Grabowski	
12. Rastenburg	Pampe, Oberst Rastenburg Wilhelmspl-2	Behrends, Wan- gotten b. Ra- stenburg	Raethjen
13. Friedland	Grf. Eulenburg, Gallingen	Rasmussen, Kinnwangen b: Schippenbeil	
Friedland	Kahner, wł. maj.		240
Allenau	A. Struwe " "		65
Bartenstein	F. Börschmann		480
Domnau	Reiche, archi- tekt		125
Gallingen	F. Schaefer, rzadca		50
Pohlen	Fr. v. Schuidseck		86
Schippenbeil	Hiemann wł. majat.		180
Schönbruch	v. Bollschwing		95
Stolzenfeld	Kahnert, rzadca		70
14. Labiau	Kuhn, Steinfeld	Boehm, Parey- ken b. Labiau	Tietz
Labiau	O. Grisard		420
Agilla	G. Ellendt, kupiec		147
Allesen	O. Sieber wł. maj.		95
Esserlinken	J. Gilson		86
Gertlanken	H. Voigt		90
Gilge			118

Grossfriedrichsgaben	G. Wohlgemuth			125
Laukschen	v. Biberstein wł. majątku			60
Lanknen	H. Kutzwor			76
Mehlauken	G. Lorenz wł. maj.			85
Womonien	E. Haupt			97
Popelen	E. Ullrich " "			110
15. Wehlau				
	/organizacja powiatu Wehlau, patrz zał. 2a może służyć jako wzór dla innych tużtaz wymienionych powiatów/.			
16. Gerdauen	Wokulat, Gerdauen	Gischke, Gerdauen, Villa Rodde	Neumann	
Altendorf	O. Schmedeke			60
Grosschönau	Reinhold wł. młynarna			48
Kleingnie	K. Gutseit wł. majątku			75
Löwenstein	G. Pallen " "			55
Nordenburg	Th. Berner, kupiec			130
Schackenhof	v. Kalkstein			45
Willkann	v. Preseenthin			85
G A U IV.				
	Grf. Bölow	v. Glaer		
17. Königsberg	Kuhn, Adl. Neundorf b. Post Schönflies	Hausch, Königsberg, Hoferbeck str. 17	Schultze	
Fuchsberg	Wulff, wł. folw.			76
Grosslindenau	Langelott, fabr. Lan			90
Juditten	Gellhar wł. folw.			120
Quedenau	Scharffeber " "			65
Löwenhagen				45
18. Pr. Eylau	v. d. Trenk, Zohlen b. Pr. Eylau	v. Saubken, Zohlen b. Pr. Eylau	Weyher	
Pr. Eylau	Elern			280
Albrechtsdorf	K. Schulz			110
Atthof	E. Schwarz wł. maj.			80

Bänkenau	v. Selle wł. ma- jätku		30
Kanditten	K. Neumann właściciel majątku		60
Kreuzburg	R. Hocht, lekarz		90
Frisching	v. Hasselberg wł. majątku		50
Landsberg	Schmidt		120
Rositten	H. Martsch		60
Wildenhoff	hr. v. Schwerin wł. majątku		50
19. Fischhau- sen	Grf. Bülow, Grün- hof	v. Bechtols- heim	
Fischhau- sen	Hantze, archit.		180
Kranz			240
Grossheide- krug			100
Medenau	Prawitt, włas. folwarku		50
Wittenhuf	hr. v. Schwerin		
20. Heiligen- beil	Böhm, Gabritten	Koch, Paplau- ken h. Blabiau	
Heiligen- beil	v. Glassow, wł. folwarku		350
Bladiau			100
Branden- burg	Glaassen wł. fol.		50
Eisenberg	Buchhorn, własc. młyna		70
Hanewä de	Drews, wł. folw.		80
Hernsdorf	Gerlach, " "		85
Lank	Korvel " "		60
Lichten- feld	Schaschke włas. szkółce cegielni		65
Rosenberg			85
Zinten	Schirrmacher		200

G A U V.

	Grf. Kanitz	Limberger	
21. Heileberg	Blell, Maraunen Post. Lauterhagen	v. Marschall, Ma- raunen Post Lau- terhagen	Kaufmann

.Heilsberg	v.Stabbert wł. folwarku		350
Arndorf			120
Glottau			75
Guttstadt	Quednow		300
Klingere- walde			60
Neuhof	Behlau		50
Wolffes- dorf			75
22. Mohrunge	Ziehm, Sandhof	v. Loose, Silber- stein b. Hartwich	
23. Pr. Holland	Gf. Kanitz, Po- dangen, zast. Dr. Stegenwal- ner, Pr. Holland	Limberger, Pr. Hol- lam, Hotel Schwar- zer Adler	Petersen
24. Elbing	Volkmann, Dam- bitzen, b. El- bing	v. Lissingen, El- bing, Moltkestr. 2	Köhn
25. Brauns- berg.	v. Kobylinski, Korbendorf, Post Wormditt	Hartmann, Brauns- berg, Logenstr. 6b Krause	Engel
Brauns- berg	Hönig wł. folw.		700
Frauen - burg	Brandt		280
Heinwikau			75
Mehlsack	Heppner		220
Wormditt	Dr. Canter		250
		G A U VI.	
	Trenkmann	Ganguin	
26. Lyck	Didilet, Sarken		Treskatis, Lyck, Falk- str. 10.
Lyck	v. Kannewurf		450
Borzymen	Petrug, wł. maj.		75
Grabnik			80
Kallinowen			40
Neundorf	Palm, wł. maj.		88
Billewen			60
Proetken	Fr. v. Kayserling		125
Stradanen	Podach, wł. maj.		90
Szociecz- nowen			65
Wieschunic-Diering wen			70

27. <u>Johannisburg</u>		Ehlert, chwilo- lowo u dyrek- tora Bólke w Johannisburg	
Johannisburg	Goullon		350
Arys	Arendt, wł. druk karni		200
Bialla			220
Drigallen	Schultz		90
Guten	Weiss wł. maj.		50
Pianken			60
28. <u>Lötzen</u>	Trnkman, Sulim- men b. Lötzen	Ganguin, Lötzen Schwarz. Weg 10.	
Lötzen	Franz, bankowiec		300
Grossgablik	Thimm, fabrykant		55
Masuchowken	Börnkan		70
Milken			50
Grosstierlack			40
Orlowen	Kullick		60
Prheim	Dr. Wolte		180
Widminen	Lubenau właśc. majątku		50
29. <u>Sensburg</u>	Leppin, Sensbg.	Reichert, Sens- burg.	Balzuweit, Rudzma

G A U VII.

	v. Stein	Domański	
30. <u>Ortelburg</u>			Stoltan- burg, Ortels- burg, Hotel Kopkow
31. <u>Neidenburg</u>			
32. <u>Osterode</u>	v. Stein, Langgut b. Bisellen	Domański, chwil. w Mühlen, od 29 IX. Adl. Bergfrie- de, pow. Osterode	
33. <u>Rössel</u>		v. Hagen, Ballau, Post. Saipkeim	
Rössel	v. Stockhausen kpt. a. D.		200
Bischofs- burg	Binder, lekarz		195
Bischofs- stein	F. Erdmann, aptek.		220
Brodinken	Hasselberg		80

.Cabienen	Bergmann właśc. majątku		70
Frankenau	v.Königsmann wł. majątku		100
Freudenburg	Hering, fabrykant		75
Grossekölen	J.Beckmann właśc. majątku		68
Lautern	v.Wodig		60
Rothfließ	J.Preuss		40
Sauerbaum	S.Kurzbach		70
Seeburg	v.Hoppe, fabryk.		190
Stanislawo	S.Schinkaus		80

34. Allenstein

Österreich,
Allenstein,
Luisenstr.4

G A U VIII.

Gr.Dohna
35. Rosenberg

Grf.Dohna, Bru- Köthen Schimmelpfen-
nau nig, Dt. Bvlau
Kaiserstr.19

36. Marienwerder
-----

37. Stuhm, Marien-
burg
-----
v.Gundlach,
Marienburg,
Hotel Weisses
Land

G A U IX .

38. Königsberg
miasto

Exc.Bromeis,
Königsberg
Werkbank Ho-
verbeckstr.2a
i Labbke Augar, Königs- Lokai
berg, Scharn-
horststr.16 1800

*ka zgodności odpisu.
Kunkaschippa.*

Z a ł a c z n i k n o . 2 9 .

SELBSTSCHUTZ - VERBAND W E H L A U .

Podzielony jest na 3 okręgi miastowe i 7 okręgów ziemskich po 2 do 4 "Kirchspiele", razem 18 "Kirchspiele."

Okręg miastowy Wehlau: kierownik Adw. Ulmer, Pinnauerstr. 1. Tel. 36

zast. dyr. Paulini, Marktstr. 21. Tel. 11

adj. asesor Gayko, Kirchenstr. tel. 100

Okręg miast. Tapiau: kierownik lekarz Dr. Krakow, tel. 80

zast. Stadtsekr. Hinterer, Kirchenstr. 5
tel. 63

adj. nauczyciel Mohlwein, Kirchenstr. 5
tel. 63

Okręg miast. Allenburg: kierownik adw. Meyer, Tel. 5

zast. pom. kominiarski Piccanini, Allenburg

rtm. Meyer, Bartenhof, Tel. Bichen 1.

1. Okręg ziemski:

Kirchspiel 1: por. v. Perband, Pomedien, Tel. Bichen 1.

" 2: Major Schrewe, Pomauden, Tel. Tapiau 39.

" 3: " Gruber, Kl. - Goldbach, Tel. 36

2. Okręg ziemski:

podpłk. Klausius, Wilkenhöhe, Tel. Taplacken¹⁵

Kirchspiel 4: por. Lemke, Freudenberg, Tel. Grünheim 2

" 5: " Günther, Johannenhof, Tel. " 6

" 6: Oberinspek. Mauerhof, Sanditten, Tel. Weh-
lau 23

" 7: Oberinspektor, Babbel, Taplacken, Tel. 1

3. Okręg ziemski:

Rtm. v. Glasow, Parnennen, Tel. Taplack. 10

Kirchspiel 8: nauczyciel Lysius, Kgl. Damerau, Tel. Damer-
rau Postagentur

" 9: nauczyciel Kerwin, Gr. Schirrau, Tel. 2.

" 10: właśc. ziemski Fiedler, Bliebeschken, Tel. 3

4. Okręg ziemski:

Rtm. Schrewe, Kleinhof, Tel. Tapiau 92 i 94

Kirchspiel 11: por. Müller, Genslack, Tel. Tapiau 52

" 12: ppor. Kroeck, Eiefenthamm, Tel. " 73

5. Okręg ziemski:

kpt. Jester, Schön-Muhr, Tel. Wehlau 11.

Kirchspiel 13: właśc. cegielni Schulz, Neu-Wehlau, Tel.
Wehlau 4.

RODZKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

RODZKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

RODZKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

" 14: właśc. maj. Gerlach, Bürgerdorf. -

6. Okręg ziemski: mjr. Gerlach, Albfeltsheide, Tel. Steinwalde, Först.
- Kirchspiel 15: Hegemeister Lockwald, Steinwalde.
- " 16: por. Fischer, Kipitten, Tel. Gr. Engellau 4
ppłk. v. Kretschmann, Hohendaammerau, Tel. Allenburg 5
7. Okręg ziemski: właśc. ziemski Gewert, Potamern, Tel. Allenburg 10.
- " 18: właśc. ziemski Bark, Allendorf, Tel. Allenburg 32.-

*za zgodzienia odpisu
Muntkowski ppłk.*

Z a ł ą c z n i k No.3.

/ Tłomaczenie oryginału niemieckiego/.

S.S.V. W E H L A U .

Wehlau dn.8.września 1920 r.

Do Kierownictwa Prowincji

Królewiec.

Ze względu na podporządkowanie się " Ostpreussischer Selbstschutz" władzom, niebezpieczeństwo rozwiązania przez Ententę stało się dla nas aktualnym. Z tego to powodu podkreślają kierownicy powiatów z Gau'u III. potrzebę dalszego kxx naszego kontaktu z Orgeschem i wyrażenie swej woli w Regensburgu. Uprasza się o wywołanie podobnych gremjalnych oświadczeń z innych Gau'ów .

Za zgodność

Doradca S.S.V. Wehlau

podpisano v. Weiss

przewodniczący S.S.V. Wehlau

la zgodności odpow.
Munkowskipos.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Z a ł ą c z n i k No.4.

/Tłomaczenie dokumentu niemieckiego. /

Lauenburg, dn.4.grudnia 1920.

T a j n e .

Poniższe zestawienie przesyła się do wiadomości wszystkich kierowników grup, celem lepszej orientacji o organizacji Orgeschu na Pomorzu.

Organizacja Orgesch Pomorze.

Kierownik

Gadebusch.

Liczebność, organizacja kompanji i konnicy grup miejscowych Orgeschu na Pomorzu.

G r u p a : LAUENBURG /I/

Kierownik majur a.D. Gadebusch

liczebność: 1400 ludzi podzielonych na 3 kompanje po 200 ludzi i 3 szwadrony po 200 ludzi.

G r u p a : SCHLAWA /II/

Kierownik por. a.D. Löffel

liczebność: 900 ludzi podziel. na 3 komp. po 125 ludzi i 3 szwadrony po 125 ludzi.

G r u p a : SCHIVELBEIN /III/

Kierownik kpt. a.D. Breckmann

liczebność: 1200 ludzi podziel. na 3 komp. po 200 ludzi i 3 szwadrony po 200 ludzi.

G r u p a : NAUGART /IV/

Kierownik por. a.D. Dollmann

liczebność 1300 ludzi podziel. na 3 komp. po 200 ludzi i 3 szwadrony po 200 ludzi.

G r u p a : GREIFENHAGEN /V/

Kierownik kpt. a.D. Corda

liczebność 600 ludzi podziel. na 2 komp. po 125 ludzi i 2 szwadrony po 125 ludzi.

G r u p a: ANKLAM /VI/

liczebność: 700 ludzi, podziel. na 2 komp. po 125 ludzi i 2 szwadrony po 125 ludzi.

G r u p a: GREIFSWALD /VII/

kierownik kpt. a.D. Bruhn

liczebność: 1150 ludzi, podziel. na 3 komp. po 200 ludzi i 3 szwadrony po 200 ludzi.

R E Z E R W Y:

Grupa I.	200 ludzi
Grupa II.	175 "
Grupa III.	100 "
Grupa V.	100 "
Grupa VI.	200 "
Grupa VII.	250 "

Członkowie, którzy tworzą rezerwy poszczególnych grup, służą w razie potrzeby do uzupełnienia przepisanych etatów kompanji.

Rezerwy te gromadzą się w danym wypadku w Schievelbein pod dowództwem p. kpt. a.D. Heyden'a i zostają użyte do wypełnienia etatów w kompanji.

Przewidywany przydział stojący do dyspozycji samochodów i wozów i organizowanie specjalnych kolumn taborowych nie może być jeszcze rozpoczęte, gdyż brak jest w tej sprawie meldunków i pozatem organizowanie natrafia na wielkie trudności.

Zachodzi również obawa, że z tego powodu dojdzie dla ogółu za dużo wiadomości o organizacji i tym sposobem zaszkodzi tylko Orgeschowi. W razie potrzeby należy zapomocą proklamacji werbować w tej sprawie i uskutecznić przydział samochodów i wozów przy energicznej współpracy z poszczególnymi kierownikami grup. Załączony plan uwidacznia, w jaki sposób powinno się to odbywać.

Organizacja Orgeschu na Pomorzu

Kierownik Gadebusch.

Plan informacyjny
o tworzeniu kolumn automobilowych i taborowych
Orgeschu na Pomorzu.

Celem tworzenia kolumn automobilowych i taborowych stoja do dyspozycji poszczególnych grup organizacji:

I. grupa Lauenburg:

14 wozów ciężarowych, 4 auta ciężarowe i 6 osob.

II. grupa Schlawa:

8 wozów ciężarowych

III. grupa Schievelbein:

12 wozów ciężar. i 3 auta ciężarowe.

IV. grupa Naugard:

8 wozów ciężar. i 1 auto ciężarowe

V. grupa Greifenhagen:

5 wozów ciężar. i 4 auta ciężarowe

VI. grupa Anklam:

12 wozów cięż. i 5 aut ciężar.

VII. grupa Greiswald:

7 wozów ciężarowych i 2 auta cięż.

Do dyspozycji stojących wozów grup I do III należy stworzyć:

1/. kolumnę taborową I. z 34 wozami ciężarowymi

/ kierownictwo jej obejmie por. a.D. Waldhöfer/

2/. Kolumnę automobilową I. z 7 autami ciężarowymi i lekką kolumnę automobilową z 6 autami osobowymi.

/Kolumna automobilowa podporządkowuje się kierownikowi grupy strzelców/.

Z grup IV. do VII. tworzy się:

1/. kolumnę taborową II z 32 wozów ciężarowych /kierownictwo por. a.D. Mühlbruck/.

2/. Kolumna automobilowa II. z 10 autami ciężarowymi. /kolumnę automobil. porządkowuje się kierownikowi grupy IV.-

Uprząż, potrzebna dla kolumn taborowych dostarczana jest również przez właścicieli wozów ciężarowych.

Kierownicy poszczególnych grup zajmą się natychmiast podziałem kolumn, a poszczególnych właścicieli wozów ciężarowych i aut należy zawiadomić do jakiej kolumny przydzielono jego wóz; równocześnie zawiadamia się, że punktem zbornym dla kolumny I. jest Lauenburg, a dla kolumny II. Naugard. a

Ażeby skontrolować, w jak krótkim czasie osiągnąć można pełny stan pogotowia, należy przeprowadzić alarm próbny, który odbędzie się jak następuje:

Alarm próbny należy podać do wiadomości właścicieli, którzy przygotowują swoje wozy do marszu. Okres czasu, który potrzebny jest do osiągnięcia pogotowia wozów należy zameldować kierownikowi grupy; wymieniony dodaje do tego okres czasu, który potrzebny jest do przybycia wozu do placu zbornego. Cyfra ta wykazuje jaki okres czasu potrzebny jest do osiągnięcia stanu bojowego wraz z alarmem.

Lauenburg dn. 3 grudnia 1920 r.

Kierownik Urgeschu na Pomorzu

Gadebusch.

*Za zgodności odpisu.
Muntkowski por.*

Z a ł a c z n i k No.4a.

/ Tłomaczenie dokumentu niemieckiego. /

PLAN MOBILIZACYJNY

DLA

ORGESCHU NA POMORZU .

Celem szybszego zorganizowania w razie wojny wielkiej armji ustanawia się, że tworzy się w razie mobilizacji z istniejących organizacji, związków Einwohnerwehrow i formacji ochotniczych natychmiastowo oddziały wojskowe, które dołącza się i podporządkowuje istniejącym Reichwehrgruppenkommando.

Z organizacji "Orgesch Pommern" tworzy się w razie mobilizacji natychmiastowo pułk piechoty złożony z 3 bataljonów po 1000 ludzi i pułk kawalerji, złożonej z 3 szwadronów po 800 ludzi. Po dokonanych zorganizowaniu obu tych pułków, oddaje się je do dyspozycji Reichwehrgruppenkommando II.

Tworzenie obu tych pułków odbywa się jak następuje:

Z grupy I. /Lauenburg/ II. /Schlawe/ tworzy się I i II. bataljon. Organizowanie poszczególnych bataljonów odbywa się w miejscu postoju kierownika grupy.

Ze względu na to, że grupa I. Lauenburg rozporządza liczbą 1400 ludzi, II baon zostanie uzupełniony przez I.

Pozostałych 300 ludzi grupy I. /Lauenburg/ użyje się do wystawienia I. szwadronu I. szwadronu, projektowanego pułku kawalerji.

Z grupy III. /Schievelbein/ tworzy się 3. bataljon.

Z pozostałych 200 ludzi tej grupy tworzy się natychmiastowo 2. szwadron II szwadronu, projektowanego pułku kawalerji i eskortuje się go do Lauenburg, celem oddania go do dyspozycji projektowanego pułku.

Z członków grupy IV. /Naugard/ i V. /Greifenhagen/ tworzą się w Naugard II. III. ^{szwadron} projektowanego pułku kawalerji, które zostają po dokonanych zorganizowaniu odtransportowane do Lauenburg.

Z pozostałych jeszcze 300 ludzi i pozostałych 100 ludzi grupy I. /Lauenburg/ tworzą się natychmiast po przybyciu do Lauenburg III 3. 4. szwadron I. szwadronu pułk kawalerji.

Pułk piechoty nosić będzie nazwę:

Pułk piechoty I. I. Pommersches Freiwilligen Infanterieregiment.

a pułk kawalerji nazwę:

Pułk Kawalerji I. I. Pommersches Freiwilligen Kavallerieregiment.

Organizowanie pułku piechoty I. I. Pommersches Freiwilligen Infanterie Regiment odbędzie się jak następuje:

I. B a o n

stworzony z grupy I. /Lauenburg/

1. kompanja	liczebność	250 ludzi
2. "	"	250 "
3. "	"	250 "
4. "	"	250 "

II. b a o n .

stworzony z grupy II. /Schlawe/

5. kompanja	liczebność	250 ludzi
6. "	"	250 "
7. "	"	250 "
8. "	"	250 "

8. kompanja zostanie pozatem uzupełnioną przez 100 ludzi grupy I. /Lauenburg/.

III. B a o n .

stworzony z grupy III. /Schievelbein/

9: kompanja	liczebność	250 ludzi
10 "	"	250 "
11. "	"	250 "

U z b r o j e n i e .

Piechota zostanie uzbrojoną z depots, Kolberg, Stolp i Stargard. W tym celu wysyłac będą poszczególne bataljony oddziałki po 20 ludzi, dowodzonych przez oficerów.

Wydawać się będzie: karabiny, bagnety, granaty ręczne i 1000 naboji dla każdego żołnierza. amunicja rezerwowa zostanie ko-

dowożona kolumną amunicyjną. Dostarczenie mundurów nastąpi dopiero po zorganizowaniu całego pułku w Lauenburg.

Sztab Pułku Piechoty I.

przewidziany jest pułkownik v. Zitzewitz.

D o w ó d c a .

Oficerowie Sztabowi .

Z Wehrkreiskommandy II. por. Dollmann i kpt. Corda

Dowódcy baonu.

I. Baon	II. Baon	III. Baon
przewidziane	Mjr. v. Rehmer	Kpt. v. Freckmann
mjr. v. Gadebusch		

Adjutanci bataljonowi .

I. Baon	II. Baon	III. Baon
por. Löffel	por. Vogel	por. Hausmann

Dowódcy kompanji.

I. B a o n .

1	1 kompanja:	kpt. Zander
	2. "	" v. Falkenstein
	3. "	" Hildner
	4. "	" Neumann

II. B a o n .

5. kompanja:	por. Lichtenfels
6. "	kpt. Müller
7. "	" Rawetzki
8. "	" Manfeldt

III. B a o n .

9. kompanja :	por. Wicke
10. "	" Fincke
11. "	" Becker
12. "	" Schmidt

Organizowanie pułku kawalerji 1. 1. Pommerches Freiwilligen Kacallerie Regiment odbędzie się jak następuje:

I. Szwadron.

1. Szwadron	liczebność	200 ludzi
stworzony z grupy I. /Lauenburg/		
2. szwadron	liczebność	200 "
stworzony z grupy I./Lauenburg/		
		100 "
i grupy IV./Naugard/		
3. szwadron	liczebność	200 "
stworzony z grupy III./Schievelbein/		
4. szwadron	liczebność	200 "
stworzony z grupy IV./Naugard/		

II. szwadron.

stworzony z grupy IV. / N a u g a r d /.

5. szwadron	liczebność	200 ludzi
6. "	"	200 "
7. "	"	200 "
8. "	"	200 "

III. Szwadron.

9. szwadron	liczebność	200 ludzi
stworzony z grupy IV. / Naugard/		
X z grupy V. /Greifenhagen/ tworzy się:		
10. szwadron	liczebność	200 "
11. "	"	200 "
12. "	"	200 "

Sztab pułku kawalerji.

Dowódca.

przewidziany jest podplk. hr. S o l m s .

Oficerowie Sztabowi.

z Wehrkreiskommando II. ppułk. v. Bohlendorf
ppor. Heine i ppor. v. Bewersdorf

Dowódcy szwadroni.

I. szwadron	II. szwadron	III. szwadron
Rtm. v. Mackensen	Rtm. v. Kries	Rtm. Grosse

Z a ł a c z n i k No. 9^b.

/ Tłumaczenie oryginału niemieckiego /

Koszta poniesione w interesie Ortswehry.

1. 4 furmanki do Stuhm po 30 mk.	120.90	Mk.
2. 2 " " Weissenberg po 30 m.	60.90	"
3. 1 " " Rosenbergl po 15 m.	15.00	"
4. wynagrodzenie posłańca, wysł. do Braunsvalde	3.00	"
5. rozmowa telefoniczna	1.00	"
6. porto do Weissenberg i Rosenkranz	0.60	"
7. wydatki na zgromadzenia: 18,34,20,+94	165.60	"
	<hr/>	
	Sum.	366.00 M.

Należność otrzymał.

Farpahren, dn. 8.11.20.

Lyczywek.

*za zgodności odpis
Junkowski per*

MELDUNEK WYWIADWCZY do Zał. 9^a

/ Tłumaczenie oryginału niemieckiego /

Farpahren, dn. 8.11. 20.

Do

Pana Kreisrata Majora Magunna

W S T U H M .

Byłem w piątek w Weissenberg i odwoziłem broń i amunicję. Istnienie broni i amunicji wiadome jest tylko kanclerzowi i kierownikowi Ortwehry Marquardt'owi.

Przy tej sposobności chciałem przesłuchać robotnika Adriana o doniesionym mi zdarzeniu z urzędnikiem Sicherheitspolizei. Adrian nie mógł się utrzymać przy swoim twierdzeniu.

Polacy są po drugiej stronie Wisły silnie skoncentrowani; Zabudowania są obsadzone przez regularne wojsko polskie. Wiadomości te otrzymałem od urzędnika celnego Fröhlicha który się jednak powołuje na oświadczenia swojego polskiego kolego zawodowego. Chęć ataku nie panuje po drugiej stronie. Od pana doradcy powiatowego hr. Fiviedel'a otrzymałem dzisiaj formularz, w którym mam uwidocznić siła i rodzaj wojska. Czy pan ten jest kompetentny do tego? Wrazie możliwości dany panu majorowi wiadomość telefonicznie, gdyż w innym razie robota przeciągnęłaby się do 12.XI. Byłoby korzystnem gdyby wszelkie zapytania skie rowywane były przez pana majora, gdyż Pan Major jest tam wszystkim znany. Ponieważ Pan Major otrzymał zapewne pokrycie na wydane 200 marek, przesyłam zestawienie poniesionych kosztów i pokwitowanie odbioru broni.

Waszej Wysokości oddany

Lybzywek

N.B. Karabiny mogłyby być już zabrane?

Ze względu na to, że sam nie mogę przyjechać, możeby Pan Major zechciał zawiadomić mnie telefonicznie, ażeby pan Siebert mógł pojechać.-

Z a 2 ą c z n i k No.9e.

/ Tłumaczenie dokumentu niemieckiego /

Oberprezydent
prow. Prusy Wschodnie
O.P.XII.Nr.4108.

Królewiec dn.3 grudnia 1920 r.

Do
Pana Królewata Magunna

w S t u m .

Na tant.1002/20.

Koszta za transporty broni w powiecie nie
mogą być ponoszone przez Oberprezydium.

wypłata musi być uskuteczniiona przez powiat.

J.A.

3 załączniki

*za zgodności odpow.
Munsterm.*

Adjutanci szwadronów.

I. szwadron	II. szwadron	III. szwadron
ppor. Hinze	ppor. v. Juedbach	ppor. Köhler

Dowódcy szwadronów.

1. szwadron	por. Doymi
2. "	" v. Peterdorf
3. "	" Heinemann
4. "	" Neubaier

II. Szwadron.

5. szwadron	por. Heinemann II.
6. "	" v. Kochheim
7. "	" Knewitz
8. "	" Bendheim

III. Szwadron.

9. szwadron	por. Horn
10. "	" Bresser
11. "	" Stahl
12. "	" Engelbrecht.

Wyekwipowanie tego pułku w mundury, karabiny, amunicję, pałasze i bagnety wyda garnizon Stolp i Belgard. Granaty ręczne, któreby potrzebne były w razie walki pozycyjnej pułku, otrzyma kolumna amunicyjna.

Członkowie grupy VI. / Anklam/ i

VII. /greifefeld/

zostaną w ogólnej liczbie 1850 ludzi zgromadzeni w Greifefeld celem zorganizowania 3 nowych kompanji i 3 szwadronów, które to zostaną użyte jako kompanje miotaczy min, kompanje lub szwadrony karabinów maszynowych.

Zorganizowanie tych kompanji miotaczy min, kompanji lub szwadronów karabinów maszynowych powierza się p. kapitanowi a.D. Bruhn.

Tworzy się zatem:

- 13 kompanja karabinów maszynowych I. baonu
- 14. " " " II. "
- 15. " " " III. "

Wszystkie kompanje liczą po 250 ludzi.

kompanje miotaczy min posiadają liczebność 250 ludzi, jako też

- 13. szwadron karabinów maszynowych I. szwadronu
- 14. " " " II. "
- 15. " " " III. "

Projektowana 4. kompanja będzie użytą jako kompanja rezerwowa.

Karabiny maszynowe i potrzebna ilość miotaczy min zostanie dostarczona przez Wehrkreiskommando II.

Wyekwipowanie tych kompanji w karabiny i bagnety wyda garnizon anklam.

Po przeprowadzonej organizacji należy przystąpić do instrukcji i ćwiczeń tych kompanji, a mianowicie kompanje karabinów maszynowych ćwiczą się przy karabinie maszynowym i odbywają ćwiczebne strzelania.

To samo dotyczy szwadronów karabinów maszynowych.

Wyzkolenie kompanji miotaczy min odbędzie się przy miotaczu min.

Po tym krótkim okresie wyszkolenia, należy wszystkie kompanje przetransportować do Lauenburg, celem podporządkowania ich kierownikiem obu ochotniczych formacji.

Tutaj dopiero nastąpi polowe wyekwipowanie wszystkich formacji.

Poszczególne kompanje karabinów maszynowych lub też szwadrony zostaną dopiero tutaj poprzydzielane poszczególnym bataljonom lub też szwadronom.

Kompanja miotaczy min zostaje podporządkowana dowództwu pułku.

Kompanja rezerwowa pozostaje pod dowództwem p. kpt. a.D. Bruhna w Lauenburg i zostanie użyta jako kompanja kadrowa dla nowych pułków bądź też będzie miała za zadanie uzupełnić w razie strat i tnijące już formacje.

Dowódcy kompanji .

---

13. kompanja kpt. Bluth
 14. " " Schlutz
 15. " por. Kauffmann
 kompanja miotaczy min kpt. v. Eckstädt
 kompanja rezerwowa kpt. Bruhn

Dowódcy szwadronów .

---

13. szwadron por. Lange
 14. " " Venke
 15. " " Wiedemann

Ze względu na to, że w organizacji Orgesch na Pomorzu znajduje się większa ilość oficerów dawnej armji, wśród dowódcy bataljonów, kompanji i szwadronów powinni być wybrani przez samych członków, gdyż oni tylko mogą zaopiniować, który z tych panów oficerów nadaje się lepiej na tak odpowiedział na sta owisko.

Po dokonanyh głosowaniu należy listę projektowanych oficerów przysłać do Wehrkreiskommando II.

Ze względu na to, że do organizacji Orgesch na Pomorzu przyłączyła się również inna organizacja, należy zawiadomić dla jakich celów mogą być użyci członkowie nowej tej organizacji .

Projektuje się, ażeby ich użyć do tworzenia formacji artyleryjskich.

W sprawie otrzymania umundurowania, broni i t.d. przysłać się kierownikowi organizacji specjalny wykaz. W tym celu zamelduje organizacja czy posiada tajne składy broni, ażeby w danym wypadku mógł przy pomocy automobilów wywieźć tę broń, pozatem jaką jeszcze ilość i jak ośc broni jest zapotrzebowana.

Meldunki należy dokładnie i krótko nadesłać do Wehr - kreiskommando II.

Wehrkreiskommando II
 Stettin, dn. 14. sty cznia 1921.

Heinrichsen

Kapitan i oficer sztabowy przy Wehrkreiskommando II.
 Wehrkreiskommando II. Stettin, dn. 15 stycznia 1921 r.

v. Weber
 dowódca.

PILSUDSKI
 INSTITUTE
 ARCHIVES
 New York

*La zgodności odpis.
 Ombroński ppn.*

Z a łą c z n i k No. 5.

ROZŁOKOWANIE I SIŁY ORGESCHU NA ŚLASEM SIODKOWYM.

Namslau:

Herr v. Heydebrandt u.v.Raczek

G u h r a u

Orteschützen	8400	Orteschützen	1500
Landeschützen	7500	Landeschützen	1500
Karabinów	15000	Karabinów	2000
Karabinów maszynowych	77	Karabinów maszynowych	325

O h l a u

Militz-Trachenberg

Orteschützen	28000	Orteschützen	2360
Landeschützen	10000	Landeschützen	1400
Karabinów	35000	Karabinów	4000
Karabinów maszyn.	1500	Karabinów maszyn.	186

Breslau

Münsterberg

Orteschützen	8700	Orteschützen	1050
Landeschützen	7000	Landeschützen	1260
Karabinów	12000	Karabinów	1480
Karabinów maszyn.	198	Karabinów maszyn.	200

Frankenstein

Neumark

Orteschützen	12000	Orteschützen	1800
Landeschützen	10000	Landeschützen	1200
Karabinów	18000	Karabinów	4000
Karabinów maszyn.	485?	Karabinów maszyn.	180

Gladz-Neurode-Habelschwerdt

Nimptsch

Orteschützen	25000	Orteschützen	2360
Landeschützen	18000	Landeschützen	1400
Karabinów	7000	Karabinów	700
Karabinów maszyn.	12500	Karabinów maszyn.	2000
	1000		120

8700

1050

7000

1260

12000

1480

198

200

<u>Wohrlau</u>		<u>Steinau</u>	
Ortseschützen	3100	Ortseschützen	1200
Landeschützen	2000	Landeschützen	800
Karabinów	5400	Karabinów	1800
Karabinów maszyn.	200	Karabinów maszyn.	0
<u>Gr. Wartenberg</u>		<u>Neisse-Neustadt</u>	
Ortseschützen	1200	Ortseschützen	3000
Landeschützen	1800	Landeschützen	2800
Karabinów	2400	Karabinów	6300
Karabinów maszyn.	190	Karabinów maszyn.	400
<u>Wal-denburg</u>		<u>Grottkau</u>	
Ortseschützen	4300	Ortseschützen	1900
Landeschützen	1800	Landeschützen	1700
Karabinów	6200	Karabinów	4200
Karabinów maszyn.	300	Karabinów maszyn.	115
<u>Trebnitz</u>		<u>Falkenberg</u>	
Ortseschützen	2400	Ortseschützen	1500
Landeschützen	1300	Landeschützen	1100
Karabinów	3500	Karabinów	2300
Karabinów maszyn.	280	Karabinów maszyn.	75
<u>Striegau</u>			
Ortseschützen	1700		
Landeschützen	1600		
Karabinów	3200		
Karabinów maszyn.	85		

*Wydruk z rękopisu:
Punkowski 1800*

Z a ł ą c z n i k No.6.

/ Tłomaczenie oryginału niemieckiego. /

BARDEZO PILNE.

Dot: Uzbrojenia

Wahlau, dn.11.października 920.

Oberprezydentowi

przedkłada się następująca ważna sprawa i uprasza się o jak-najszybszą interwencję.

W miastach i na prowincji powiatu daje się silnie odczuwać akcja rozbrojenia. Do wszystkich urzędów policyjnych i gminnych oddaje się broń, karabiny 98. i... d. z amunicją w nieoczekiwanych ilościach. Okazuje się, że broń oddają nie tylko nieczłonkowie, ale także członkowie Ortswehry.

Jestem zdania, że pokojowo usposobione osoby, które posiadają broń wojskową nie powinny ją oddawać, ale do organizacji naszej Ortswehry natychmiastowo przystąpić. Członkowie naszej Ortswehry nie liczą się z odpowiedzialnością przed opinią całej prowincji i swoich własnych familji / władze centralne oczekują na wiosnę nowej ofensywy armji bolszewickiej/ Jest to zatem prawdziwym zaleśnięciem, obserwowanym nie tylko w naszym powiecie, ale i w całej prowincji.

Gdy z jednej strony my, wysłaliśmy się, ażeby naszą Ortswehrę całkowicie uzbroić, to broń zostaje po części oddawana władzom, która ją w dalszym ciągu niszczy i tym sposobem osłabia naszą siłę zbrojną. Potrzebna nam jest nie tylko broń w rękach ludzkich, ale także i rezerwy. Poza to nasze Ortswehry nie są w zupełności uzbrojone. Częściowo posiadają one stare karabiny 71 i 88, które w celu zwiększenia naszej siły powinny być zastąpione nowymi karabinami, o ile możliwości modelu 98. Braki te powinny być absolutnie usunięte.

Wszelkie dotyczące pouczenia wydane kierownikom "Kirchspielów", wszystkie rozporządzenia Oberprezydenta okazały się dotychczasowo bezcelowe; Pieniądz zbyt przyciąga.

Z drugiej strony z powodu braku broni nie możemy

uzbroić naszych nowych członków. Wywołuje to bardzo się wrażeńie, gdyż wygląda, jak gdybyśmy naumyślnie nie chcieli naszym nowym członkom, rekrutującym się ze sfer robotniczych powierzyć naszej broni.

Gdyby niezczenie broni wkrótce nie ustało, to ówczeszenie Ortswehrów okaże się niemożliwe.

Należałoby rozporządzić, ażeby Kreisracy otrzymywali z urzędów sąż za jsujących się ściąganiem broni tyle broni i amunicji, wiele im jest potrzeba dla uzbrojenia swojej Ortswehry, to znaczy, że cyfra ta nie powinna być zniżczoną.

Podpisano v. Weiss

Przewodniczący Kreiswehrausschuss'u Wahlau

*La zgodzić od piem
Muntkowski*

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Z a ł ą c z n i k No.7.

- P O M M E R S C H E R L A N D B U N D . -

Charakterystyka Pom-
merscher Landbund.

Pommerscher Landbund powstał w począt-
ku maja 1920 r. jako konspiracyjna organizacja
na terenie Pomorza i Prus Zachodnich, mająca na
celu organizowanie b. żołnierzy w formacji Bał-
tyckich, Żelaznej Dywizji, Freikorpsów i Brygady
Marynarki Thrharda w jeden wielki związek o po-
dłożu monarchistycznym i reakcyjnym. W tym

W tym celu Pommerscher Landbund rozmie-
sza zwerbowanych i zorganizowanych żołnierzy
po majątkach i folwarkach ziemskich jako robotni-
ków rolnych. Żołnierze ci jednak znajdują się pod
dowództwem oficerów i odbywają prawie codziennie
ćwiczenia i apele, oraz posiadają tajne składy
broni i amunicji. Chodzą po cywilnemu.

Werbunek.

Werbunek odbywa się z jednej strony
przy pomocy Abwickelungsstellen dawnej formacji
ochotniczej wojska niemieckiego / stwierdzono w tym
wypadku działalność dawnej Abwi. Stelle / Deutsche
Legionen w Kublitz, którego kierownikiem ppor. Lass-
mann jest zarazem oficerem werbunkowym Landbundu /,
gdzie pod pozorem udzielania pomocy zwolnionym
żołnierzom, organizuje się ich i wysyła na poszcze-
gólne majątki; z drugiej strony werbuje się przy
pomocy tajnych biur werbukowych.

Biura takie znajdują się: w Berlinie
przy Stettiner Bahnh., którego kierownikiem jest
ppor. Below. Jest to biuro centralne skąd zwerbo-
wani wysyłani są pod fałszywymi dokumentami podró-
ży do majątku Mannhagen w pow. Grimmen, którego
właścicielem jest Oberamtmann Albrecht; z Mann-
hagen skierowuje się ich do majątku Barkow, gdzie
otrzymują swój przydział do któregoś z majątków.
Rozmieszczeniem tych ludzi kieruje administrator
majątku Barkow ppor. Abraham, który jest oficerem

okregowym Landbundu, a w razie alarmu dowódcą danego okręgu.

W Sennelager znajduje się również biuro werbunkowe, którego kierownikiem jest por. Schmor; biuro to posługuje się również fałszywymi dokumentami podróży..

W Stettin Bahnhofstr. 15. kierownikiem biura werbunkowego jest mjr- Fr. v. Brandiw.

Biuro wywiadowcze Landbundu znajduje się w Stolp, kierownikiem jest por. Rose.

Wynagrodzenia.

Pommerscher Landbund wypłaca swoim członkom stały żołd po 12 do 18 mk. dziennie; wypłata uskuteczniata jest raz na trzy do czterech tygodni ze względu na to, ażeby ludność cywilna nie spostrzegła kontaktu między b. żołnierzami a Pommerscher Landbund..

Oprócz tego właściciele majątków wypłacają żołnierzom po 10 mk. dziennie.

Główne kierownictwo.
Pom. Landbund.

Głównym kierownikiem i organizatorem Landbundu jest adm. Klitzing, jego pomocnikiem mjr. v. Zitzewitz oraz rtm. v. Loher; wszyscy zamieszkują w Stolp, przedostatni na Bahnhofstr. 37.

Do naczelnego kierownictwa należą również następujący generałowie: gen. kaw. Macheksen w Stettin /syn jego jest tajnym oficerem łączn. między Landbundem a Orgeschem/, gen. kaw. v. der Marwitz Stolp, gen. v. Löper w Stargard, Grossmühlenstr. 20, gen. ppor. v. Biest w Kleingaber, gen- ppor. v. Tresekow w Schloss Wartenberg przy Landsberg, oprócz tego współdziałają dyrektor v. Dywitz w Stettin, Freiherr v. Nettelbeck i v. Fritsche, zam. w Stolpin, Grüne Schanze No. 3.

Pierwszym kierownikiem stowarzyszeń rolnoczych Żelaznej Dywizji jest kpt. Auerbach, zam. w Stettin- Kaiser Wilhelmstr. /tel. 31./; drugim kierownikiem jest Pfeffer, zam. w Alt -Essen.

gdzie wygłasza wykłady dla oficerów i zbiera listy ewidencyjne oficerów; biuro i kasa stowa-
rzenia roboczego Żelaznej Dywizji znajduje się na majątku p. v Arnim w Arnewalde, gdzie znajduje się również komenda grupy "Pommern-Süd".

Skarbnikiem związku jest Hoffmann, zam. w Kolberg, Hotel Belle Vue.

Sierżant sztabowy Pohl zam. Kolberg, Park str. 17. i st. żołnierz Mahler zam. w Stolp. Bahnhofwirtschaft odprowadzają zwykle transporty zwerbowanych do miejsca przeznaczenia.

Centrala związku znajduje się w Stolp Bahnhofstr. 26.

Liczba członków.

Na terenie Pomorza organizacja liczy ca. 200000 ludzi.

Dyzlokacja.

W rejonie Prenzlau i Templin.

W rejonie tym rozmieszczeni są żołnierze z dawnego Freikorpsu Pfeffera i brygady Löwenfelda. Dowódca okręgu Prenzlau jest mjr. Nimmel, a dow. okręgu Templin rtm. v. Arnim, który rozmieszcza żołnierzy przybyłych z Sennelager po okolicznych majątkach.

W powiatach Guben, Rökow i Landsberg.

Rozmieszczone są tutaj po niektórych majątkach całe sztaby baonów.

W rejonie Stettin.

Rozmieszczeni są żołnierze dawnego brygady marynarki Löwenfelda.

W rejonie Arnewalde.

Na majątku Gostow, będącym własnością hr. Schlieffena ukryta jest bateria "Plato" z Żelaznej Dywizji. W okolicznych majątkach rozmieszczeni są żołnierze i poukrywane armaty, miotacze min i karabiny maszynowe. Dowódcą i organizatorem tych oddziałów jest kp.t. Pfeffer zam. w Arnewalde, hotel Ladisch, Marktpl. tel. 10.; w kwaterze jego odbywają się codziennie odprawy na których wydaje się rozkazy dzienne. Kasa Pomorskiej "Landkampforganisation" korpusu Pfeffer

znajduje się u właściciela ziemskiego v. Arnim. Korpus ten ma po majątkach 260 ludzi, oprócz tego na liście ewidencyjnej 33 oficerów i 1360 członków. Kasą zajmuje się ppor. Böhnke, dawniejszy adjutant Pfeffera, korespondencje prowadzi wachmiistrz Fritz Homayer, Hotel Bahnhofstr. Żołnierze korpusu Pfeffera prac rolnych nie wykonują, ale odbywają codziennie apele i ćwiczenia z bronią.

W rejonie Tryptow:

Na majątkach Neuhof, Zedlin, Gemshof rozmieszczeni są b. żołnierze Żelaznej Dywizji w sile 500 ludzi. W zabudowaniach dworskich ukryte mają ciężkie i lekkie karabiny maszynowe, działa i metacze min.

W rej. Kolberg.

Znajduje się tutaj detachment Harriera i Deutsche Legionen w sile 800 - 1000 ludzi, zorganizowanych przez por. Harriera. Ludzie tego detachmentu ^{po}chozą z dawnych Freikorpsów Litochlag, Hoesbach i brygady marynarki Erhardta i zostali zorganizowani przez por. Harriera w stowarzyszenie robotnicze. Uzbrojeni są w ciężkie karabiny maszynowe, metacze min, granaty ręczne i posiadają swoje własne mundury. Na majątku Gross Jestin znajduje się 230 ludzi, należących do dawniejszych wojsk Bałtyckich, głównie korpusów Petere i z Żelaznej Dywizji. Na liście ewidencyjnej znajduje się 55 oficerów.

W rej. Lauenburg,
Stolp, Schlawa, Belgard i Rublitz.

Po majątkach rozmieszczeni są żołnierze, zorganizowani w plutony, kompanje i baony, którymi dowodzą oficerowie. W majątkach w których umieszczono mniej jak 15 żołnierzy znajduje się 1 podoficer, w majątkach zaś w których jest więcej jak 15, znajduje się oprócz podof. czystokroci oficer. Dowódcami baonów są mjr. v. Bellow i mjr. v. Livonius, dowódcami kompanji por. Bomar, zam. w Alt-Rietow i por. Kurdra zam. w Grossendorf.

W rej. Köslin.

Na majątku Kothlow /wł. Heling/ rozmieszczone 20 żołnierzy, na majątku Turow /właściciel

- 4 -

Harmel/ 18 żołnierzy,, na majątku Barzlin /wł.
v.Heydebrecht/ 18 żołnierzy, na majątku Strecken
tin /wł. v.Kasacki/20 żołnierzy.

W rej. Belgard.

Na majątku Bulgrin /wł.Harmel/ 18 żoł-
nierzy, na majątku Letzig /wł.v.Munkow/ 16 żoł-
nierzy.

W rej. Schlawe.

na majątku Dargen /wł.Harmel/ 14 żoł-
nierzy z dow. plutonu ppor. Selling, na majątku
Schwellin /wł. Harmel/ 18 żołnierzy, na majątku
Grünhof /wł. Harmel/ 18 żołnierzy. W powiecie
Schlawe dowódcą jest mjr. v. Wolff i ppor. Buch-
holz zam. w Schlawe, Stolzestr. 7. Członkowie Land-
bundu w tym powiecie w liczbie 48 oficerów i prze-
szło 1500 członków pochodzą z dawnego korpusu
Lützow i Żelaznej Dywizji.

W rej. Stolp.

Na majątku Quackenburg znajduje się
20 żołnierzy z dow. plutonu ppor. Guhet, na ma-
jątku Runow / wł. Winkel/20 żołnierzy z dow. plu-
ppor. Schick, na majątku Zitzewitz / wł. v.Zitze-
witz/ 20 żołnierzy z dow. plutonu ppor. Hudrig
Kierownictwo powiatu znajduje się w rękach kapita-
na v. Below, szefem personalnym i referentem bro-
ni jest właściciel ziemski Venzlaw Sageritz. Na
liście członków znajduje się oprócz tego 63 ofi-
cerów i przeszło 1500 ludzi.

W rej. Lauenburg.

Na majątku Grossendorf znajduje się
18 żołnierzy z dow. kompanji ppor. Murdra, na ma-
jątku Grumbkow /wł. v. Livoniu / 11 żołnierzy,
na majątku Lupow 16 żołnierzy.

Powyżej wymienione oddziały mają do
dyspozycji 56 karabinów maszynowych i 500 skrzyń
granatów ręcznych. Dyscyplina w tych oddziałach
jest ściśle przestrzegana za przewinienia żołnie-
rze płaci kary pieniężne, które odtrąca im się
z żołdu. Oficerowie posiadają legitymacje z foto-
grafjami, wystawione przez dowództwo Wehrkreizu.

- W rej. Hammerstein.. W rejonie Hammerstein komendantem obwodowym jest mjr. a.d. Heinrichefeldem dowódcami komp. plutonów są następujący oficerowie: kpt. a.d. Roggatz, rtm. ad. Knieprode, ppor. rezerwy Kielmann, por. Richter i por. Kühne.
- W rej. Neu-Stettin. Komendantem obwodowym jest zdymisjonowany generał ppor v. Kardorf, zam. w Liblau, dowódcami kompanji i plutonów są: mjr. Leifeld, kpt. Liebenstein, por. Herworltm ppor. Homayer, ppor. Niedersen i kpt. Treptoff zam. w Lagunken. Korespondentem grupy i szefem jest kpt. Sell, zam. w Neu-Stettin Königstr. 11, ze swym oficerem organizacyjnym ppor Seidel i ppor Klimm. Oprócz tego znajduje się w powiecie 60 oficerów - członków.
- W rej. Ratzebur. Komendantem obwodowym jest mjr. Fredler oficerami należącymi do związku : kpt. Gerschel i kpt. v. Galwitz.
- W rej. Deutsch Krone. Komendantem obwodowym jest mjr. Wick, dowódcami komp. plutonów są: mjr. Welly, kpt. Karst kpt. Haumann, por. v. Liebhen i por. Feldmann.
- W rej. Schneidemühl. Na folwarku koło Gross Wirtemberg znajduje się 60 żołnierzy, mających ok. 30 karabinów maszynowych. Tajnym kierownikiem tego oddziału jest słynny mjr. Bischoff. Żołnierze ci pochodzą z oddziału Rosebacha.
- W pow. Bütow. Szefem personalnym jest por Pieper, zam w Bütow, Bismarkpl. 2, dalej ppor. Friedrichowitz i ppor Bruhne. Kierownikiem jest ppor. v. Stein. W powiecie znajduje się oprócz tego 43 oficerów członków i stowarzyszenie roboczych żołnierzy, posiadające 26 koni.
- W pow. Tempelburg. Szefem jest rtm. Vengel, W powiecie znajduje się oprócz tego 20 oficerów-członków.
- W pow. Dramburg. Dowódcą jest mjr v. Giesheim, zamieszka. w Schlos Falkenburg, doradca jest v. Knebel. Oprócz tego jako członkowie Diferedorf i kpt. Kramp w Schilde Gut z 38 oficerami w powiecie.

W pow. Saatzig - Star-
gard.

Dowódcami są rtm. Giese zam. w Giesenfelde koło Stargard i nauczyciel gimnazjum Wilk. Do organizacji tej, liczącej przeszło 60 oficerów i 1400 ludzi należy również stowarzyszenie robocze ppor. Rossbacha z 350 ludźmi, którzy pracują po wsiach jako robotnicy rolni; ppor. Rossbach pracuje ręka w rękę z mjr. Kaderak w Stargard i jego adjutantem ppor v. Bolkenstern. Oficerem organizacyjnym Rossbach jest ppor. Schultz. Rossbach jest najwybitniejszym człowiekiem w organizacji i pierwszym założycielem t.zw. Arbeitsgemeinschaft Rossbach, która ma swoją siedzibę w Sabow koło Pyritz.

W pow. Rummelsburg.

Na liście ewidencyjnej znajduje się 39 oficerów i 800 ludzi, jako członkowie organizacji. Rtm. v. Zitzewitz, mieszkający w majątku Besowitz jest równocześnie t.zw. Unterabschnittsführer, to znaczy dowodzi kilkoma powiatami.

W pow. K a m i n.

Znajduje się tutaj stowarzyszenie robocze Żelaznej Dywizji, liczące 80 ludzi, dowodzonych przez ppor. Cöhn; na liście ewidencyjnej znajduje się 1200 członków.

W pow. S o l d i n.

Znajduje się tutaj 77 oficerów i 1080 ludzi; prawie każdy majątek posiada 2 - 3 oficerów, t.np. wzyscy stangreci, stróże i włodarze są to b. wachmistrze, podoficerowie i aspiranci oficerscy.

W pow. Belgard.

Znajduje się tutaj sztab grupy, rozmieszczony w Schlos Gross Tychow, Kierownikiem grupy jest mjr. v. Bekowsky w Bredenburg, mjr. v. Rennenkampf z Belgard i oficer personalny ppor Ziemen zam. w Belgard Bahnhofstr. 5.; w powiecie znajduje się oprócz tego 69 oficerów i 1400 członków. W Gross Tychow mieszka również hr. v. Kleist z 2 oficerami sztabu, który kieruje organizacją polskiej części Pomorza aż do Bydgoszczy. Kierow

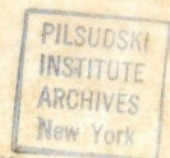
nikiem propagandy politycznej jest Pasarge.

Dowództwo grupy utrzymuje łączność z t.zw. "Deutsche Baltische Zentralstelle", która działa przez barona v. Brockhause z Kurlandji w porozumieniu z Kurlandzkim Związkiem Ziemskim.

Współdziałalność
b. cesarza niemieckiego.

O rozwoju organizacji stale ma być informowany b. cesarz niemiecki Wilhelm. Informacji udziela przeważnie dawniejszy szef kuchni cesarskiej przy głównej kwaterze mjr. Kleist z Gross Tychow., gdzie przebywa również 2 w jskowych doradców dawnej brygady Ehrhardta, oraz 2 baronów kurlandzkich, którzy ze swej strony utrzymują ścisły kontakt z magnaterią kurlandzką.

*ka zgodności adpitu.
Czerwinski ppw.*

Weatbund G

WESTBUND GERMANISCHER STOSSTRUPPEN .

Charakterystyka Weatb.
Germ. Stoeatr.

W początkach października 1920 r. została utworzona przez mjr. a. d. Niedermayera / b. oficera wywiadowczego / tajna organizacja cywilno-wojskowa Kolberg o charakterze prawiowym i wszechniemieckim, mająca głównie na celu organizowanie b. żołnierzy niemieckich w oddziały wojskowe.

O ile dotychczas złożono stwierdzić, to Weatb. Germ. Stoeatr. utworzony został drogą inicjatywy poszczególnych jednostek; popierania go przez urzędy państwowe nie stwierdzono.

Wynagrodzenie członków.
Weatb. Germ. Stoeatr.

Członkowie otrzymują przy zwerbowaniu 50 mk. a następnie 6 mk. za dni dzienne, mają oni jednak obowiązek stawić się w każdej chwili do rozporządzenia organizacji.

Dyzlokacja oddziałów.

Dyzlokacja oddziałów przedstawia się następująco:

Kolberg: 1 komp. w sile 150 ludzi; d-ca por. a. d.

Gerche

Treptow: 1 komp. w sile 150 ludzi; d-ca kpt. a. d.

Talowald

Stargard: 1 komp. w sile 200 ludzi, d-ca kpt. a.

d. Keller

Stolp: 1 komp. w sile 150 ludzi, d-ca kpt. a.

d. Wagener

Rügenwalde: 1 komp. w sile 150 ludzi, d-ca kpt.

a. d. Klaassen.

Cwiczenie oddziałów.

Kompanje te odbywaja co 2 tygodnie zebrania polityczne połączone z cwiczeniami.

Co miesiąc zbieraja się/przeważnie w Stolp/ wszyskie kompanje na zebrania polityczne i na wspólne cwiczenia; zebrania te odbywaja się pod nazwą "Monatsversammlung der wegen

Składy broni.

Heeresverminderung entlassener Kriegsteilnehmer
O ile zdołano dotychczas stwierdzić, to organizacja ta posiada dwa składy broni, jeden w Kolberg, liczący: 300 karabinów, 2000 granatów ręcznych, 2 karabiny maszynowe i ca. 40.000 naboji karabinowych i oprócz tego bagnaty i liny ekwipunek wojskowy; drugi tajny skład broni znajdować się ma koło Schlawe, którego zawartość wynosi: 2000 karabinów M.98, 1500 karabinów krótkich, 700 karabinów M.88, 40 ciężkich karabinów maszynowych, 70 lekkich karabinów maszynowych, 2 armaty polowe kalibru 7,7, 6 miotaczy min, 60.000 naboji do karabinów, 200.000 naboji do karabinów maszynowych i 200 pocisków do miotaczy min.

Złanie się Westbund

Germ. Stosetr. z Orgeschem.-

W ostatnich czasach rozpoczął Westb. Germ. Stosetr. rokowania z Orgeschem w celu jednolitego działania. Rokowania te doprowadziły do pomyslnego rezultatu i postanowiono obie organizacje złączyć w nowy związek pod nazwą "Pommerscher Orgesch", którego kierownikiem ma być dotychczasowy kierownik na Orgeschu na Pomorzu - mjr. Gadebusch.

Dotychczasowy kierownik Westb. German. Stosetr. mjr. Niedermeyer obejmie biuro pośrednictwa pracy dla zwolnionych żołnierzy z Reichswehry i w tym charakterze będzie w dalszym ciągu prowadził werbunek dla Pommerscher Orgesch.

Z nowo przyłączonych członków organizacja Westb. Germ. Stosetr. utworzona 5 nowych grup Orgeschu/patrz zał. No. 1/, a mianowicie:

- VIII. grupa Greifenberg
- IX. " Stargard
- X. " Kolberg
- XI. " Köslin
- XII. " Stolp

Przy tworzeniu wymienionych grup organizowanie oddziałów konnych nie jest przewidziane

Oficerowie /b. dowódcy komp./ Westbundu weszli do Orgeschu nie na stanowiska kierownicze ale tylko jako oficerowie werbunkowi, są to: mjr a-d- Niedermayer, kp.d a.d. Wegener, kpt. a.d. Gorchs i kpt. a.d. Müller.

*za zgodności odpis
Munich 1938*

Z a łą c z n i k No.9.

" ORTS I GRENZWEHR" W PRUSACH WSCHODNICH.

Charakterystyka mo-
mentu utworzenia
Orts i Grenzwehr.

Gdy ku granicom Prus Wschodnich zbliżały się armje bolszewickie, w całych Niemczech zawrzało, jak w ulu. Tymczasem wstąpił t.zw. program bolszewizmu narodowego, który miał się stać główną podwaliną porozumienia się między komunistami, a nacjonalistami niemieckimi. Moment upadku Polski chcieli Niemcy wyzaskać dla zrzucenia z siebie ciężkich warunków, nałożonych im przez Traktat Wersalski. Do tego czynu potrzebna była siła zbrojna.

Pierwszym krokiem w tym kierunku uczyniły Prusy Wschodnie, które pod pretekstem obrony swoich granic i neutralności przed najazdem bolszewików, stworzyły dwie organizacje cywilno-wojskowe: "Orts i Grenzwehrę" i "Freiwillige Polizeitruppe".

Rozporządzenie nad-
prezydenta Siehra.

7.VIII.20 r.
Orts i Grenzwehra powstała na mocy rozporządzenia nadprezydenta Prus Wschodnich Siehra, który motywując to koniecznością wzmocnienia słabej siły Reichswehry, stworzył początek organizacji, która z czasem rozrosła się do jednego potężnego związku, obejmującego całą prowincję.

Powód utworzenia Orts i Grenzwehry określa Siehr dosyć ogólnikowo, jak "ze względu na obecną sytuację i ochronę neutralności". Charakterystycznym jest również punkt 2. rozporządzenia, według którego do organizacji Orts i Grenzwehry mogą być przyjęci tylko Niemcy.

Żądanie rozwiązania
Orts i Grenzwehry
przez gen. Nolleta.

Ze względu na to, że tworzenie różnych organizacji cywilno-wojskowych wyraźnie sprzeciwiało się przepisom Traktatu Wersalskiego, przewodniczący Komisji Aljanckiej gen. Nollet nakazał rozwiązanie Orts i Grenzwehry.

Żąd niemiecki nie tylko, że nie rozwiązał dotychczasowo / z wyjątkiem Freiwillige Polizeitruppe /

Wymienioną organizację, ale dozwala w dalszym ciągu na
nieustanny werbunek do Orts i Grenzwehry i wydał nawet
w ostatnich czasach specjalne rozporządzenia /patrz
zał 9a/, normujące służbę polową, podział na pułki, baony
i kompanje, służbę łączności, patrole, taktykę i inne prze-
pisz czysto wojskowe.

Organizacja.

Jak wynika z rozporządzenia na prezydenta Prus
Wschodnich, to najmniejszą jednostką Orts i Grenzwehry
w okręgu /Bezirk/ jest t.zw. Orts, Grenzwehr lub też
tak zw. Kirchspiel; Na czele każdej takiej organizacji
stoi specjalnie wybierany dowódca "Wehrführer", który
otrzymuje rozporządzenia od Kreisrata /radca powiatowy/
Sprawy werbunkowe, zarządzenia gospodarcze i mianowania
dowódców / Orts, Grenzwehruw i Kirchspielów okręgu
zabiera komitet złożony z 7 członków t.zw. Orts Be-
zirke lub Kirchspielausschuss, który tworzy się na pro-
pozycje Kreisrata i musi być zatwierdzony i mianowany
przez Landrata, a zatwierdzony przez Regierungspräsi-
dent.

Ortswehry okręgu może mobilizować tylko Landrat.

Rozporządzenia Orts, Kirchspiel lub Bezirkswehr-
ausschussów reguluje t.zw. Kreiswehrausschuss powia-
tu /Kreis/, ~~który~~ złożony z 6 członków, których proponuje
Landrat, a zatwierdza t.zw. Provinzialwehr-Ausschuss
które jest w ścisłym porozumieniu z Oberpräsidium.
Działalność Kreiswehrausschussu, który pracuje w ścisłym
porozumieniu z Kreisratem, reguluje Provinzialwehr-Ausschuss
Ortswehry jednego lub więcej powiatów mobilizować może
tylko Regierungs-Präsident.

Odmienną niecoorganizacją wykazuje t.zw. Grenz-
wehr, przeznaczona w pierwszej linii do ochrony granic
która otrzymuje swojego dowódcę przez zamianowanie za-
ufania godnej osoby przez Kreisrata i może być tylko
mobilizowana przez Oberpräsi-
dent.

Naczelne kierownictwo Orts i Grenzwehry sta-

nowi Oberpräsidium prowincji, złożone z Oberprezydenta Oberkreisrata, 2 Kreisratów i kilkunastu urzędników administracyjnych.

Liczba

Liczby członków Orts i Grenzwehry trudno jest określić, przypuszczalnie jest ich około 40 tysięcy, liczba ta jednak ulega zmianom zależnie od czasu.

Uzbrojenie.

Pomimo oficjalnego rozbrojenia ludności cywilnej, członkowie Orts i Grenzwehry posiadają dużo ukrytej broni. Broni zbierają przeważnie wójtowie gmin, którą w razie potrzeby rozdają między ochotników. Broni ta dzieli się na dwie kategorie: na broń oficjalną i nieoficjalną; broń oficjalna rozdzielana jest między zgłaszających się ochotników, nieoficjalna zaś powierzana jest tylko osobom bezwzględnie pewnym i zasługującym na pełne zaufanie.

O ciągle odbywających się transportach broni świadczy dokument /patrz zał. 9a/ jednego z członków ~~Orts~~ Orts i Grenzwehry niejakiego Łyczewa z Pahrparen, który zawiadamia kierownika Orts i Grenzwehry w powiecie Stuhm mjr. Magunna o tajnych transportach broni. Dokument ten zawiera również meldunek wywiadowczy o rzekomej koncentracji oddziałów polskich nad Wisłą.

Załącznik No. 9c ^{9e} również potwierdza fakt tajnych transportów broni dla Orts i Grenzwehry.

Stosunek do Orgeschu.

Oprócz Orts i Grenzwehry istniała od początku Czerwca 1920 r. w Prusach Wschodnich organizacja Orgesch pod nazwą "Selbstschutz", której kierownikiem był kpt. Sztabu Generalnego v. Preu i która koncentrowała się w t.zw. "Heimatsbund" /organizacja właścicieli ziemskich mająca na celu zwalczanie bolszewizmu/.

Czyni charakterystycznym jest, że początkowo zaplanowała między Orts i Grenzwehrą a Selbstschutzem jakoby walka konkurencyjna, która skończyła się w ostateczności zupełnym opanowaniem Orts i Grenzwehry przez Heimatsbund czyli Selbstschutz.

Heimatsbund, na czele którego stoi dawny

Oberprezydent v. Haasell, który posiada jako współpracowników mjr. a.d. Fletschera, mjr. a.d. Weiesa i jako kierowników wojskowych Selbstschutzu, mjr. a.d. Arntzena i kpt. a.d. Claera, chwycił się taktyki mieszania pojęć obu tych organizacji i opanował Orts i Grenzwehr głównie przy pomocy swoich t. zw. Kreisleiterów /patrz zał. No. 2. Kierownik powiatu/, którzy zdobili się przeferować równocześnie na przewodniczących Kreiswehrausschussów Orts i Grenzwehry, i stworzyli tym sposobem kontakt między Selbstschutzem a wymienioną Orts i Grenzwehrą.

Ż o ł d.

Zmobilizowani członkowie Orts i Grenzwehry otrzymują 15 do 20 mk. miesięcznego wynagrodzenia i specjalny dodatek drożyzniowy.

Działalność
Orts i Grenz-
wehry.

Orts i Grenzwehra czynna była właściwie tylko podczas transportowania internowanych bolszewików z obozów jeńców do Królewca. Gdy transporty zostały ukończone, Ortswehra nie rozwiązano, motywując to obawą nowej wojny polsko-bolszewickiej. Tymczasem Orts i Grenzwehra stała się podłożem, na którym rozwijają się różne inne tajne organizacje cywilno wojskowe, które zatrudniają się zbrojnymi przygotowaniem do upragnionej wojny polsko niemieckiej.

Obecnie Orts i Grenzwehr zajmuje się trzema głównymi zadaniami:

1. nieustannym organizowaniem i werbowaniem nowych członków, tak że niemal każda gmina Prus Wschodnich posiada swoją własną zbrojną organizację.
2. prześladowaniem mniejszości polskiej, jak wynika z cyrkularza kierownika Orts i Grenzwehry w powiecie Stuhm mjr. Magunny /patrz zał. 9b/.
3. Akcją szpiegowską na terytorja polskie /patrz zał. 9d/.

Służba wywiadowcza Ortawehrów odbywa się w ten sposób że każdy powiat posiada swoje specjalne biuro wywiadowcze, na czele którego stoi przeważnie sam kierownik powiatu /jak np. w pow. Stuhm/.

Raporty biura wywiadowczego posyłane są Oberprezydentowi w Królewcu / oddział XII. Ortawehr/, Oberkreiseratowi Rieckrowi w Królewcu / b. płk. Sztabu Gen./, Kreiseratowi Augsteinowi w Królewcu / równ. b. pułkownik/, prezydentowi rejencji, Landratowi i delegatowi Reichsbundu Dr. Holtunowi, który jest równocześnie członkiem Sd batschutzu.

Dyrektywy udziela Oberprezydent w Królewcu.

*La zgodnici odpisni
Muntzsch 2/1/1918*

ZASADNICZE WSKAZOWKI
DLA DALSZEJ ORGANIZACJI ORTSWEHRY .

Ze względu na to, że zostałem zamianowany przewodniczącym Kreiswehrausschussu /mowa jest o panu v. Weiss z Wehlau/, organizacja i Kierownictwo Ortswehrów spoczywa w moich rękach.

W zimie zagrażają nam ciężkie zaburzenia wewnętrzne, na wśnę zaś liczyć się musimy z powtórny niebezpieczeństwem najazdu na nasze granice. W obu wypadkach zatem musimy być przygotowani do walki i dlatego ważnym jest, ażeby w organizacji Ortswehrów nie nastąpił żaden zastój. Dla dalszej organizacji Ortswehrów ustanawia się następujące wskazówki:

1.

TWORZENIE ODDZIAŁÓW :

Dotychczasowy podział na okręgi, powiaty, Kirchspiele i Ortsgrupy służył tylko celem zjednoczenia wszystkich członków Ortswehry. Organizacja ta nie odpowiada jednak wymaganiom tak - tycznym. Powiat zatem będzie odpowiadał pułkowi, okręg bataljo - nowi, Kirchspiel kompanji, Ortsgrupa plutonowi. Wojskowy^{ch} należy jednak unikać; dotychczasowe tytuły należy zatem zatrzymać. Koniecznym jest zatem organizację, obsadzenie dowództw i szereg tworzenie sztabów, zaopatrzenie w środki łączności, służbę sanitarną i dowóz już teraz uregulować. /założenie list/.

2.

ZADANIA O R T S W E H R Y:

a/. Wzstąpienie wrazie rabunku, mordy, plądrowania i. t. d. W tym celu szybkie zawiadomienie najbliższego dowódcy, szybka mobilizacja Ortswehry, błyskawiczna decyzja.

b/. Wrazie rozruchów wewnętrznych: otoczenie kordonem centr komunistycznych, zabezpieczenie kołci, dróg ważnych budynków publicznych i artystycznych, składów i. t. d. Pogotowie ruchomych rezerw.

c/. Wrazie zagrożenia granicy: zarządzenia celem szybkiej mobilizacji i transportów ruchomych oddziałów Grenzwehry

Równoczesne zarezerwowanie oddziałów celem zabezpieczenia wewnętrznego spokoju. Wrazie zaniepokojenia granicy przez bandy: zabezpieczenie miejscowości leżących nad granicą. Zabezpieczenie kolei i dróg przecinających granicę. Na tyłach przygotowanie rezerw. Wrazie ataku przez silniejszego przeciwnika: obsadzenie grupami przewidzianych linii obronnych, które do nadejścia regularnego wojska lub Sipo powinna być utrzymana. O ile możliwe używać linii wodnych. Na tyłach przygotowywać rezerwy. Wybudować kilkanaście linii obronnych.

3.

ZARZADZENIA DETALICZNE .

Celem przeprowadzenia wszystkich zadań zawartych w punkcie 2. zarządza się:

a/. Przygotowanie cichego i głośnego alarmu; pierwszy przez telefon, kołownika, jeźdźca i posłańca; ostatni przez dzwony kościelne, gągi, strzały i.t.d. Zbiórka grupami; następnie w zwartym szyku do placu alarmowego; zabezpieczenie marszowe.

b/. Dokładna dyspozycja dla wszystkich oddziałów. Nie rozdrabniać swoich sił. Silne rezerwy rozstrzygają walkę. ~~xxxx~~

c/. Uregulowanie jednolitej służby patrolowej, celem wywiadu i łączności. Przeciwno nieprzyjacielowi wewnętrznemu nadają się najlepiej wywiadowcy w cywilu bez broni.

d/. Ścisła regulacja służby łączności od najmniejszego oddziału aż do przewodniczącego Kreiswehr-Ausschussu . Zaopatrzenie poszczególnych jednostek w gońców, jeźdźców, kołowników, motocyklistów, automobile, telefony, gołębie pocztowe, aparaty iskrowe i.t.d. Urządzenie relais.

e/. Sporządzenie ruchomych barykad na drogach, celem zatrzymania aut i kołowników. Regulacja całego ruchu w powiecie.

f/. Zarządzenia w sprawie użytku broni: strzelać wolno tylko na rozkaz. Przedtem stwierdzić przez patrole czy wróg czy ~~xxxx~~ swój. Nigdy nie strzelać za późno. Amunicji nie marnować, gdyż brak jej.

g/. Przygotować placówki dla poszczególnych dowódców /telefon/

h/. Uregulować służbę sanitarną, zaopatrzyć każdego w bandaż. Przy każdym Kirchspielu personel sanitarny z przyborami

Wrazie potrzeby zobowiązać kilkunastu lekarzy. W każdym Kirchspielu założyć jeden punkt opatrunkowy, w powiecie jeden do dwóch takich punktów. Przygotować przybory.

i/. uregulować wyżywienie: wrazie alarmu bierze każdy z sobą na dwa dni jedzenia. W dalszym ciągu uzupełniać wyżywienie przez zakupy lub też z rządowych składów. Zapenić^w sobie o ile możliwości kuchnie polowe.

k/. Przygotować w każdym Kirchspielu kolumnę z co-najmniej 3 dwukonnych wozów, które w danym razie złącza się w większe kolumny. Kolumny te służą celem dowozu broni i amunicji, materiału fortecznego, wyżywienia, transportu rannych i przesuwania wojsk.

l/. Żołd, ochrona wdów i sierot: specjalne rozporządzenia wyda w tym kierunku Kreisrat.

m/. Pogadanki dowódców z członkami, małe próby czy każdy z nich wie do jakiego należy oddziału, co powinien uczynić wrazie alarmu i.t.d. Krótkie ćwiczenia. Ciągłość wymiany wiadomości między Kirchspielami i z sąsiednim powiatem.

4.

PLAN ORGANIZACYJNY.

Dla powiatu ustanawia się następujący plan organizacyjny:

I. Podczas pokoju .

- a/. Siła i ordre de bataille Ortswehrów wrazie ich użycia /patrz punkt 1./
- b/. Nazwiska, adresy, numery telefonów poszczególnych dowódców.
- c/. Rozdzielanie dostarczonej broni.
- d/. Sporządzenie linii łączności.
- e/. Zarządzenia podług punktu 3.
- f/. Inne organy bezpieczeństwa / wojsko, Sipo i stowarzyszenia pomocnicze.

II. Wrazie pogotowia:

- a/. Zarządzenia, celem odnalezienia każdego członka
- b/. Wypróbowanie ważnych połączeń telefonicznych. Posterunki relais na stałe obsadzić.

- c/. Zbiórka sztabów.
- d/. Zabezpieczenie ważnych obiektów i budynków.
- e/. Pogotowie części Ortswehry.

III. Wrazie zaburzeń:

- a/. Podział zadań podług punktu 2b.
- b/. Zarządzenia według punktu 3a.

IV. Wrazie ataku na granicy:

- a/. Podział zadań podług punktu 2c.
- b/. Wszystkie zarządzenia pg. punktu 3a.- 1. o ile ~~się~~ różnią się od punktu 4a. Wypracować odpowiednie plany dla wszystkich okręgów i Kirchspielów.

V. 5.

SŁUŻBA DORADCÓW .

i ich pomocników reguluje się jak następuje:

Upraszam panów doradców o wykończenie programu miesięcznego, dla siebie zaś i dla pomocnika wypracowanie odpowiedniego programu tygodniowego. Program powinien być w ten sposób uregulowany, że każdy kierownik Kirchspielu otrzyma instrukcję co najmniej raz na 2 tygodnie. 18 października pierwszy program tygodniowy powinien być wykończony.

*za zgodności odpisem
Munkwortsch*

Z a łą c z n i k No. 96.

/Tłomaczenie oryginału niemieckiego/

MAGUNNA

Kreisrat w Stuhm.

Ścisła tajna.

Stuhm, dn.18.10.20.

Wielce Szanowny Panie.

Orts i Grenzwehre, które zostały stworzone celem utrzymania porządku i spokoju w pow. Stuhm mogą być tylko wtedy dobrze zorganizowane i użyte, gdy centralny urząd, to znaczy Kreisrat stale będzie informowany o wszystkich zajściach w polskich częściach powiatu.

Celem lepszej orientacji zawiadamiam Pana, że na całym dawnym obszarze plebiscytowym od Deutsch Eylau do Marienburg znajduje się wielka polska organizacja z siedzibą w Gdańsku Stowarzyszenia Sokoła znajdujące się w Pestlin i Pulkowitz należą również do tej organizacji.

W interesie ochrony kraju leży ażeby Pan się dowiedział czy w miejscu zamieszkania i sąsiednich miejscowościach ..... znajdują się podobne polskie stowarzyszenia, kto jest dowódcą i członkiem, gdzie odbywają się zgromadzenia i kiedy należy oczekiwać następnego zgromadzenia, czy ukrywa się broń lub też czy zachodzi podejrzenie o istnieniu tejże.

Apelując do Pańskiego uczucia patriotycznego proszę o nadesłanie mi pierwszego raportu o wymienionych punktach do 25 października. Wszystkie zajęcia z życia powszedniego są przytem o wielkiej wadze. Raport proszę przysłać pod moim adresem prywatnym mjr. Magunna, Stuhm, Kaserne i podpisać się pierwszą literą swego nazwiska.

Ze względu na to, że dla służby łączności posiadam narazie za małe fundusze do dyspozycji, upraszam Pana w razie potrzeby o chwilowe poniesienie kosztów, które zostaną potem przezemnie pokryte.

Gdyby Pan w tym tygodniu przybył do Stuhm, to proszę odwiedzić
mnie / Landratsamt/pokój No.28./ celem ustnego porozumienia się.
Z wyjątkiem czwartku i niedzieli jestem dziennie obecny od wpół
do 10-tej do 12-tej i od 4-tej do 7-ej.

Jeszcze raz upraszając Pańską łask. współpracę, po-
zostaję z serdecznym pozdrowieniem szczerze oddany

Magunna

*Ła zgodności odpis.
Muntzschke*